Linjalanka

Helsingin Kirvesmiesten ammattiosaston jäsenlehti 1 / 2008

Tes-kierros kuumenee,
sopimuskausi päättyy helmikuussa

Nyt haetaan peruskorjausta palkkoihin

Paineet ansiotasoa tuntuvasti korottaviin sopimuksiin lisääntyvät rakennusalan tes-neuvottelujen kiihtyessä.

Helsingin Kirvesmiesten ammattiosasto vaatii mm. 15 prosentin yleiskorotusta, jolla rakennusalan ansiotason perusremontti saataisiin alkuun.

Tes-tilanteesta sivulla 4 ◆

Peri-muottien käsittelyssä tarvitaan kunnolliset kiipeliyvarusteet. Työsuojeluasiaa sivulla 8 ◆

Suurten rakennusliikkeiden pääluottamusmiehet

Tartu hihaan empimättä, jos työasioissa tulee ongelmia, kehottavat suurten rakennusliikkeiden pääluottamusmiehet.

Manu Kivisaari, SRV (vas), Teppo Rautiainen, NCC ja Jari Jääskeläinen, YIT, puhuvat luottamusmiestoiminnan ja järjestäytymisen puolesta.

He ovat Helsingin Kirvesmiesten ammattiosaston miehiä ja myös osaston hallituksen jäseniä.

Keskiaukeama ◆

Järjestäytymällä pärjäämme

"Ilman tessiä edut ja elintaso murenisi nopeasti"

Kirvesmiehen arvostus nousussa

Kirvesmies on suomalaisten mielestä arvostetuin rakennusalan työntekijöistä.

Kirvesmiestä arvostetaan nyt enemmän kuin rakennusmestaria, puhumattakaan insinööristä tai konsultista. Sivu 11 ◆

Lehdessä myös:

- **Kirvesmiehet protestoivat ammattiosastojen tulojen leikkausta s. 2**
- **Ammattiosaston toimintasuunnitelma s. 2**
- **Ammattitutkinnolla myös palkanlisää s. 3**
- **Tes-tilanteesta s. 4**
- **Pari koplaa rautoihin, mutta bisnes pyörii s. 5**
- **Pohjoismainen kokous: ay-liike palaamassa juurillen? s. 9**
- **Mitä tapahtui sosiaaliselle asuntotuotannolle s. 10**
- **Ammattiosaston syyskokous ja valinnat vuodelle 2008 s. 12**

Linjalanka
- Helsingin Kirvesmiehet ry:n jäsenlehti
- vastaava toimittaja: Juha Partonen
- toimitus ja taitto: Risto Uljas
- toimituksen osoite: Mäkelänkatu 8, 00510 Helsinki
- painopaikka: Kangasalan Lehtipaino Oy 2008

Pääkirjoitus tammikuu 2008

Viedäänkö ammattiosastoilta mahdollisuudet toimia itsenäisesti?

Onko itsenäisistä ammattiosastoista tulossa vain järjestöjä, joiden toiminnan liitto takaa ja holhoaa? Näin on kysyttävä, koska siihen ollaan vahvasti menossa sen päätöksen jälkeen, jonka Rakennusliiton hallitus on hyväksynyt jäsenmaksuasiassa.

Viime vuoden lopulla liiton johto esitti ja hallitus hyväksyi jäsenmaksun alentamisen siten, että liiton jäsenmaksuprosentti alenee vuoden 2008 alusta 0,3 %, josta osastojen osuus on 0,015 %. Summa ei sellaisenaan kuulosta suurelta, mutta käytännössä se leikkaa osastojen jäsenmaksutuloja 15 %. Supistus on sitä luokkaa, että se laittaa monen osaston miettimään mistä toiminnasta on luovuttava. Kun on kyse toiminnasta ammattiyhdistysliikkeessä, niin jokainen jäsenmaksupäätöksellä leikattu euro on pois osastoton toimintavaroista.

Meitä on lohduteltu liiton mahdollisesti myöntämällä "tukipaketilla" tulonmenetyksen johdosta pahimmin kärsiville osastoille. Tästä syntyy kuitenkin vaara, että osastot joutuvat riippuvaiseksi "rahoittajasta" ja ne sidotaan johonkin tiettyyn muottiin. Tuleeko avustusten saannille esimerkiksi reunaehtoja, jotka rajoittavat taloudellisen avunsaannin tai jopa estävät sen kokonaan, jos osasto ei ole "suosiossa"?

Jokainen voi tahollaan miettiä mihin ollaan menossa. Helsingin Kirvesmiesten toiminnassa kyseinen tulojen leikkaus tarkoittaa rajua yhteistyön vähentämistä eri kansalaisjärjestöjen kanssa ja mahdollisesti jo 1960-luvulta ilmestyneen Linjalanka-lehtemme ilmestymisen estymistä.

Leikkaus kohdistuu siis siihen yhteistyöhön ja tiedotustoimintaan, jotka ovat ammattiyhdistysliikkeen perustoimintoja, ja joita tulisi supistamisen sijasta tehostaa. Vai onko taka-ajatuksena saadakin kaikki osastot sellaiseen tilanteeseen, jossa nämä olisivat liiton "tukipaketin" varassa ja näin ollen aina myös samaa mieltä kuin tuen myöntäjä?

***Juha Partonen**, puheenjohtaja*
Helsingin Kirvesmiesten ammattiosasto

Lippuvitriinin lasikantta asentamassa ao:n hallituksen jäsenet Antero Tolonen (vas), Seppo Eerola ja Jarkko Nieminen, päällysmiehenä Pentti Nurminen. Kansi on 6 mm:n lasia ja sen takia aika painava.

Uusi lippu vihittiin

Ammattiosaston histroriallisesta lipusta valmistunut kopio asetettiin vitriiniin osaston kokoushuoneen seinälle ja vihittiin käyttöön nostamalla malja hallituksen kokouksessa 10. tammikuuta.

Kopion valmistuksen suunnitteli ja järjesteli Helsingin kaupunginmuseo, jonka huostassa on alkuperäinen lippu. Kopiosta tehtiin niin tarkoin alkuperäisen kaltainen, kuin mahdollista. Lipun villakangas tilattiin Englannista, ja se värjättiin sekä työstettiin valmiiksi pohjaksi Hämeen ammattikorkeakoulun tekstiiliverstaalla.

Kankaat ja langat tarkasti kaupunginmuseo ja käsinompelutyön suoritti Suomen Käsityönystävät Oy. Lipun nyörit ja tupsut valmistettiin käsityönä Sveitsissä, koska Suomesta ei löytynyt valmistajaa. Lipun vitriinin valmisti ammattiosaston toimikunnan jäsen Antero Tolonen.

Helsingin Kirvesmiesten

Toimintasuunnitelma vuodelle 2008

Osasto toimii edelleen uusliberalistista politiikkaa vastaan. Tuemme *Suomen sosiaalifoorumin* toimintaa, joka yhdistää laajalti suomalisia kansalaisjärjestöjä, jotka haluavat vastustaa kansainvälistymiskehityksen huonoja puolia.

Sodan ja rauhan kysymykset huolestuttavat kirvesmiehiä edelleen. Suomea ajetaan Natoon, ja rauhaanpakottaminen on jo hyväksytty. Milloin USA:ta aletaan pakottaa rauhaan?

Euroopan Unionin perustuslain vastustaminen on vahvasti osaston ohjelmassa.

Rakennusalan työehtosopimukset ovat katkolla keväällä. Koska liiton hallitus ei vaatimuksista holimatta saanut valittua talonrakennusalan tes-neuvottelukuntaan urakkakirvesmiesten edustajaa, ammattiosaston on esiinnyttävä erityisen ponnekkaasti tes-neuvottelijoiden taustatukena. Eritysti on huolehdittava siitä, että ulkomaisille työntekijöille vaaditaan alan ja alueen käytännön palkat. Siten voimme puolustaa myös omia etujamme ja torjua työnantajien palkkojen alentamispolitiikkaa.

Kansainvälisellä alalla osasto jatkaa yhteydenpitoa *UITBB:n* (Kansainvälinen puu-, rakennusaine- ja rakennustyöälisten liitto) kanssa, ja lähetämme tarkkailijamme mahdollisuuksien mukaan UITBB:n kokouksiin.

Osallistumme myös *Pohjoismaiden pääkaupunkien rakentajien* yhteistyöhön. Toivomme vastaisuudessa myös Baltian rakentajien osallistumista näihin kokouksiin, joiden pääaiheena on ollut toistuvasti EU:n itälaajenemisen aiheuttamat ongelmat rakennusalan työläisille.

Linjalankaa tehdään numero kerran vuodessa kunnolla, sisältäen toivottavasti myös eestin ja venäjänkielisiä juttuja. Osaston *kotisivujen* tekemistä tehostetaan sekä hankitaan asiantuntija-apua sivustojen ylläpitämiseen.

Tietotekniikkaa on hyödynnettävä paremmin osastossa ja lehden teossa, ja käyttöä opiskeltava. Koska olemme ammattikuntana jossain määrin sisäänlämpiäviä, osaston tulee käyttää kaikkia yhteydenpidon muotoja jäsenistön suuntaan. Internettiä voi käyttää hyväksi myös erilaisessa opiskelussa ja kurssituksessa, esimerkiksi urakkatyön koulutuksessa.

Rakennusliiton Uudenmaan aluejärjestön kanssa osasto on tiiviissä yhteistyössä, jolla tuetaan osastojen yhteistoiminnan kehittämistä alueellamme. Aluejärjestön opintorahaston kautta avustetaan *Siikarannassa* opiskelevia. Pyrimme siihen, että osastollamme on myös jatkossa edustajat aluejärjestön johdossa.

Rakennusliiton liittovaltuustossa ja jaostoissa toimivat jäsenemme evästetään osaston hallituksessa. Raportteja näiltä tovereilta julkaistaan Linjalangassa.

Kunnallisvaalit ovat syksyllä. Ammattiosastomme jatkaa työväenpuolueiden rakentajaehdokkaiden tasapuolista tukemista.

Viiden kaupungin kirvesmiesten tapaamisen järjestelyvuoro on osastollamme ensi syyskuussa. Osaston hallitus velvoitetaan paneutumaan kunnolla ainakin asunto- ja kaavoituspolitiikkaan, jotta saisimme palaveriimme aiempaa yhteiskunnallisempaa sisältöä. Kirvesmiesten palkkataistelun kehittäminen on tietenkin ensisijaista, mutta se ei saa jäädä ainoaksi aiheeksi. Kutsumme uudeksi osallistujaksi esimerkiksi Jyväskylän Kirvesmiesten ammattiosaston.

Helsingin Kirvesmiesten ammattiosasto
syyskokous 17.11.2007

Kirvesmiesten ammattitutkinto

Ylpeä ammatistaan!

24-vuotias kirvesmies Antti Mustonen viihtyy muottitöissä ja tähtää ammattitutkintoon

– Parasta näissä töissä on se, että näkee sen oman käden jäljen. Ja työn jälki myös säilyy... Kyllä, olen ylpeä ammatistani!

Näin sanoo 24-vuotias kirvesmies Antti Mustonen. Hän laudoitti asuinkerrostalon anturoita marraskuussa Pasilassa – ja pani myös vireille ammattitutkintohankkeensa.

Antti valmistui Vallilan ammattikoulusta talonrakentajaksi kuutisen vuotta sitten. Sitten "sisäänajon" jälkeen kirvesmiestöissä, viimeiset 3,5 vuotta vakituisena Skanskalla. Työt ovat olleet enimmäkseen urakkatöitä ja palkka "kohtuullinen". Nyt hän tähtää talonrakentajan ammattitutkintoon, jossa on tarkoitus todeta sekä kirvesmiehen että raudoittajan ammatitaidot.

– Olen tosiaan tehnyt myös raudoittajan töitä. Eniten kuitenkin kirvesmiestötiä, laudoituksia sekä ikkuna- ja oviasennuksia. Mieluisinta hommaa ovat muottilaudoitukset pihalla.

Antti Mustonen päätyi rakennusalalle vähän sattumalta siihen aikaan, kun rakentaminen pyristeli nousuun laman pohjamudista. Ala ei tosiaan ollut hyvässä maineessa noina aikoina.

– Näkyi se siinäkin, että ammattikoulussa kurssimme aloitti 30 kaveria, mutta loppuun kävi vain seitsemän. Mutta minä olen viihtynyt rakennustöissä hyvin. Siinä on yhtenä juuri se, että voi oppia uutta vähän koko ajan. Ja nämä ovat raikkaita ulkotöitä, ei tarvi istua perseellään kopissa, Antti luettelee ammatin hyvä puolia.

Tutkinnolla myös palkanlisää

Antti sopi marraskuun lopulla ammattitutkinnon suorittamisesta **Tapio Ala-Kokon** kanssa, joka hoitaa ammattitukintoasioita Siikranta-opistolla. Ala-Kokko on taustaltaan kirvesmies ja osasto Ykkösen jäsen.

– Meillä työpäällikkö ehdotti tätä tutkintohommaa ja minulle se sopi. Tutkinnolla voi osoittaa ammattitaitonsa eikä siitä haittaakaan ole. Vähän palkanlisääkin on luvassa, mutta en tiedä vielä ihan tarkalleen.

– Näyttö on tarkoitus antaa talvella muotti- ja raudoitustöissä täällä omalla työmaalla... En aio harjoitella sen enempää. Tässä oppii kentällä koko ajan ja teoria-puolta kerrataan sitten kurssipäivillä Siikarannassa.

Talonrakennusalan ammattitutkinto

- Talonrakennusalan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot on tarkoitettu alan työkokemusta omaaville ammattilaisille, kuten kirvesmiehille.
- Varsinainen tutkinto suoritetaan työnäytöin, henkilön varsinaisessa työssä.
- Henkilö, jolla on alan peruskoulutus tai sitä vastaavat tiedot ja noin 3–5 vuoden työkokemus, pystyy yleensä suoriutumaan ko. ammattitutkinnosta.
- Koulutusrahasto voi myöntää suoritetusta tutkinnosta stipendin, jonka veroton suuruus on 339 euroa. Tukea kannatta kysyä myös työnantajalta.

Kirvesmieheksi koulun kautta?

Nykyisin pääväylänä rakennusalan töihin on ammattikoulun kolmivuotinen talonrakennuslinja ja sen jälkeen kokemuksen hankkiminen työelämässä. Perustutkinnon voi suorittaa myös aikouiskoulutuskeskuksissa.

Ammattitaidon voi hankkia myös oppisopimuskoulutuksessa.

Monen mielestä edelleenkin paras tapa oppia ammattimieheksi olisi päästä kirvesmiesten työkuntaan. Tämä perinteisin ammattioppi on kuitenkin harvinaistunut mm. urakoiden pirstoutumisen ja työkuntien pienentymisen seurauksena.

Kirvesmies voi varmistaa ammattitaitonsa ammatti- tai erikoisammattitutkinnolla riippumatta siitä, miten on ammattitaitonsa hankkinut.

Ammattitutkinnon voi suorittaa mm. Rakennusliiton Siikaranta-opiston kautta. Lisätietoja antaa mm. kouluttaja Tapio Ala-Kokko, joka on myös Helsingin Kirvesmiesten ammattiosaston jäsen, puh (09) 8679 7501 / 050 499 4703.

Tapio Ala-Kokko:

Tutkinto sopii varttuneemmillekin timpureille

Siikrantaopiston kouluttaja Tapio Ala-Kokko sanoo, että ammatti- tai erikoisammattitutkinto sopii hyvin myös varttuneemmille ja hyvän ammattitaidon omaavillekin kirvesmiehille. Se ikään kuin tunnusaa ammattitaidon, mistä voi olla hyötyä esimerkiksi työnhakutilanteissa. Palkkaankin tutkinto voi vaikuttaa myönteisesti.

Aikapalkalla työskennellessä tutkinto vaikuttaa työehtosopimuksen mukaisiin palkkaryhmiin sijoittumiseen. Toiset rakennusliikkeet maksavat myös suoraa palkanlisää tutkinnon suorittaneille. Se katsotaan ikään kuin kohennukseksi ammattitaitoon.

Teoriapuolta ei tarvitse pelätä

Ala-Kokon mukaan ammattitutkinto ja sen "seuraava vaihe", erikoisammattitutkinto, rakentuvat siten, että ensin kartoitetaan työntekijän tilanne ja ne tehtäväalueet, joissa hän työskentelee. Niitä voi olla kirvesmiehillä esimerkiksi muottityöt, puurunkotyöt, puuelementtien asennus, julkisivuverhoukset, jne... sellaisia töitä, jotka vastaavat kunkin omaa kokemusta ja mielenkiintoa.

– Työnäyte annetaan sitten näistä osioista omalla työmaalla. Eli tehdään ihan normaaleja omia töitä, ja arvioijat katsovat, että homaa sujuu. Ammatissa jo olleilla tämä puoli sujuu yleensä ongelmitta.

– Tutkintoon kuuluu myös vähän teoriapuolta, eli käytännössä 3 kurssipäivää Siikarannassa työturvallisuuskortin jo omaaville, ja 4 päivää muille. Näillä lähipäivillä käydään läpi perustietoja mm. työsuhdeasioista ja työturvallisuudesta, rakennusmenetelmistä ja -materiaaleista sekä rakennustoiminnan periaatteista. Nämä ovat ikään kuin tietoiskuja, joita sitten tentitään kurssin lopussa.

Tapio Ala-Kokko sopi ammattitutkinnon suorittamisesta Antti Mustosen kanssa Skanskan työmaakopilla.

– Asiat ovat sellaista yleistietoa, minkä ammattikirvesmiehet yleensä tietävät jo luonnostaan. Teoria-puolta ei siis kannata lainkaan jännittää. Ei kai tutkintohomma kenelläkään ole siihenkään puoleen kaatunut.

Kustannukset työnantajalta?

Kustannuksia ammattitutkinnon suorittamisesta koituu tutkintomaksusta, joka on 192,50 euroa, sekä Siikarannan majoitusmaksusta. Näitä kattaa ainakin osittain koulutusrahaston stipendi, joka myönnetään tutkinnon suorittamisesta. Stipendi on nykyisellään 339 euroa.

Ala-Kokko sanoo, että aina kannattaa kysellä työnantajilta kustannuksista. Ainakin suurimmat talonrakennusyritykset suosivat työntekijöittensä ammattitukinnon suorittamista ja maksavat esimerkiksi palkan kurssipäiviltä sekä tutkintomaksun.

Monet firmat maksavat lisäksi pienehkön kertakorvauksen ja ehkä 20-40 sentin lisän tuntipalkkaan.

Tietysti kustannuskysymys on hankalampi niillä kirvesmeihillä, jotka eivät ole vakinaisessa työsuhteessa tai joiden työnantaja ei suhtaudu asiaan myönteisesti. Tarvittaessa koulutustukea voi hakea myös ammattiosastolta.

Tarpeeton ammattimiehelle?

– Toisaalta monet kokeneemmat kirvesmiehet katsovat, etteivät he mitään tutkintoja tarvitse, kun ammattitaito on käytännössä hankittu ja hyväksi havaittu. Näinhän se on, mutta toisaalta tutkinto on eräänlainen tunnustus ammattitaidosta ja ehkä tarpeellinen tulevaisuuden varalle. Etenkin työnhakutilanteessa se voi olla hyödyksi.

– Monilla tutkinnon suorittaminen lisää intoa ja valmiuksia kehittää ammatitaitoa, ja se voi rohkaista muuhunkin opiskeluun.

– Tämä on kaikille avoin mahdollisuus, joten se ei edellytä mitään muodollisia koulutuksia etukäteen, Ala-Kokko sanoo.

Tes-kausi päättyy 29.2.

Rakennusyritykset jakaneet jättivoittoja omistajilleen

Palkankorotusten vuoro!

Kirvesmiesten ansiotaso on hädin tuskin lamaa edeltäneellä 1980-luvun lopun tasolla, vaikka rakennustoiminta ja yritysten voiton ovat kasvaneet ennätyslukuihin. Suuret voitot osoittavat, että palkankorotusvaraa alalla on.

Tassokorotuksen paikka

Rakennusliiton jäsenistö odottaa lamatunnelmiin juuttuneen palkkakehityksen kääntämistä selkeään nousuun. Tämä on sanottu selvästi ammattiosastojen kannanotoissa sekä liiton kenttäkäsittelyssä.

Helsingin Kirvesmiesten ammattiosasto on käsitellyt tes-tavoitteita huolellisesti ja vahvistanut ne marraskuussa pidetyssä syyskokouksessa. Keskeisin vaatimus on 15 prosentin yleiskorotus, erillinen pääkaupunkilisä, pätevä urakkahinnoittelu sekä muita korjauksia rakennustyöläisten palkka- ja työehtoihin.

Myös liiton johto on liputtanut palkkatason korjaamisen puolesta. Kirvesmiehet ovat kuitenkin huolissaan siitä, että johto ei halua asettaa konkreettisia korotustavoitteita, vaan pyrkii neuvottelemaan salailevaan tyyliin kertomatta mistä neuvotellaan.

Nykyisen sopimuskauden aikana rakennusalan ansiot ovat nousseet hieman enemmän kuin teollisuuden työntekijöillä. Silti talonrakennusalan keskimääräinen tuntipalkka jää edelleen pienemmäksi kuin teollisuudessa. Alan luonteesta johtuen sen pitäisi olla reilusti parempi.

Liittokierroksen tuloksia liioiteltu

Useimmille muille aloille tehtiin liittokohtaiset työehtosopimukset viime kesän ja syksyn aikana. Liittokierros käytiin kuitenkin hyvin "koordinoidusti" eli sellaisilla linjoilla, joita aseteltiin Kemianliiton ja Metallin "päänavauksilla" kesäkuussa. Tätä sopimuslinjaa on kauhisteltu "kalliiksi", kun esim. Kemian sopimuksen yleiskorotukseksi lasketaan noin 9,5 prosenttia. Nämä ovat kuitenkin koko kolmivuotisen sopimuskauden korotukset yhteensä. Vuosittaiset korotukset jäävät noin kolmen prosentin tuntumaan eli kattavat hädin tuskin hintojen nousun. Mitään inflaatiosuojaa sopimuksiin ei sisälly.

Sen sijaan sopimuksilla edistetään työnantajien havittelemaa ns. paikallista ja yksilöllistä sopimista.

Liittokierroksen sopimukset ovat siis hyvin vaatimattomia ja jatkavat sitä linjaa, jolla työn tuloksia on jaettu pääoman eduksi ja työläisten tappioksi. Sen niukka ylittäminen ei ole vielä mikään erityinen saavutus.

Rakennusliitto

Ammattiosaston tes-esitykset:

◆ Yleiskorotus 15 %
◆ + pääkaupunkilisä!

1. **Palkkojen yleiskorotus 15 % kahdelle vuodelle**
   Yleiskorotuksen perustelut:
   - rakennusyritysten voitot ennätyssuuria
   - työn tuottavuus huomioitava
   - maan hallitus lisää toimillaan inflaatiota
   - reaaliansioiden kehitys on turvattava
2. **Taulukkopalkkoihin pääkaupunkilisä**
3. **Palkkataulukosta poistettava 2 alinta tasoa**
4. **Rakennustyöntekijöille palautettava vauhti-, villoitus- ja piikkauslisät**
5. **Muutosesitykset tekstiin:**
   - **työvoiman vuokraus rakennusalalla kiellettävä**
   - **sopimus ulkopuolisen työvoiman käytöstä (UTS) muotoiltava siten, ettei sitä voida kiertää**
   - **liitolle kanneoikeus**
6. **Tes käännettävä työnantajan kustannuksella niiden työntekijöiden kielille, joita Suomessa työskentelee**
7. **Urakkahinnoittelu on vihdoin saatava toimivaksi**
8. **Sairasajan karenssi pois ja korvaus kta:lla**
9. **Sopimusajan pituus ei ole kynnyskysymys**
10. **Urakkatyössä sääolosuhteista johtuvat odotustunnit kta:lla**
11. **Työterveydenhuolto ja tyky-toiminta kuntoon myös pienemmissä yrityksissä.**

Helsingin Kirvesmiesten ammattiosasto, syyskokous 17.11.2007

Salailevaa neuvottelukulttuuria?

Kirvesmiesten syyskokouksessa Suokas pantiin lujille liiton neuvottelutaktiikasta, koska konkreettisia palkkatavoitteita ei ilmeisesti haluta esittää eikä ainakaan kertoa jäsenille. Jo viime kierroksella neuvotteluja arvosteltiin huonosta tiedottamisesta. **Ahti Siipilehto** ihmetteli, onko nytkin sensuuri päällä, kun Rakentajan kirjoituksissa kentän edustajien palkkaesitykset on kokonaan hiljennetty.

Suokkaan mukaan liiton johtomiehet eivät todellakaan halua julkistaa korotustavoitteita eikä muutenkaan ”uhoilla” kovilla prosenteilla etukäteen. Tarkoitus on neuvotella ensin tekstiasioista ja sitten sopivassa välissä esittää myös korotusprosentit. Johtajat kyllä tietävät mitä ja koska.

Matti Piirainen arvosteli salailevaa neuvottelukulttuuria, koska siinä jäsenkenttä pidetään ulkopuolisena, kun neuvottelut käydään kabinetissa ilman tiedossa olevia tavoitteita.

– Jos todellisiin korjauksiin pyritään, siihen tarvitaan koko jäsenkentän voimaa ja liikehdintää. Tavoitteet pitää olla jäsenistön hyväksymät ja sen tiedossa, jotta niiden taakse saadaan todellista tahtoa ja toimintaa. Sehän nähtiin jo Tehynkin taistelussa.

Turhaan liiton johto nimittelee reilua tavoiteasettelua huuteluksi ja uhoiluksi. Se on vain normaalia ay-toimintaa, jos todella ajetaan jäsenistön tavoitteita. Sen sijaan salailua tavataan harrastaa silloin, kun tavoitteet on kehnot ja haettu jostain muualta.

Suokas myöntää:

Ansioissa 20 prosentin aukko

– Rakennusliitossa katsoaan, että rakentaminen ja alan työllisyys kehittyvät edelleen vahvasti, ja tämä luo hyvät puitteet myös palkkatason korjaukselle kun nykyiset työehtosopimukset päättyvät helmikuun lopussa. Useimmilla muilla aloilla on tupo päällä, mutta meillä on tilanne auki eikä mitään kiirettä. Nyt on hyvää aikaa korjata pahimpia puutteita, joita vuosien varrella on kertynyt, sanoi Rakennusliiton toinen puheenjohtaja **Kyösti Suokas** selostaessaan tes-tlannetta Kirvesmiesten syyskokoukselle.

Hänen mukaansa selkeä tahto ansiotason peruskorjaukseen on tullut esiin niin ammattiosastojen esityksissä kuin syyskuussa pidetyn laajan maakokouksen sekä liiton jaostojenkin piirissä.

Suokas kertasi palkkatilastoja, joiden mukaan rakennusalan – ja myös kirvesmiesten ansiot – ovat nousseet parin viime vuoden aikana hieman teollisuuden palkkoja enemmän.

– Tämä perustuu siihen, että me emme hyväksyneet viime kierroksella tupoa, vaan teimme omat sopimukset. Sen ansiosta säännöllisen työajan keskituntiansio ylittää nyt teollisuuden tason, mutta tehdyn työajan tuntiansio jää yhä sen alle, ja vuosityöansio vielä reilummin. Tämä johtuu siitä, että rakennusalalla kärsitään enemmän työttömyysjaksoista ja muutenkin työn pätkäilystä sekä lisien puutteesta. Niiden kompensoimiseksi peruspalkan pitäisi olla selvästi parempi.

– Perinteisesti onkin katsottu, että rakennusalalla tuntipalkan pitäisi olla noin 20 prosenttia teollisuuden kta:n yläpuolella, jotta päästäisiin suunnilleen samoihin vuosiansioihin. Tässä on siis tekemistä.

Liitto ajaa hinnoitelun uudistamista

– Palkkojen noususuuntaa on nyt jatkettava ja vahvistettava, sillä kehnohan rakennusalan palkkataso edelleen on, Suokas totesi.

Hänen mukaansa urakkapalkat ovat olosuhteisiin nähden surkeat ja turhan vähäinen on myös urakkatyön osuus. Koko maassa urakkatyön palkka näyttäisi olevan noin 20 euron tuntumassa, ehkä aika lähellä sitä, missä oltiin ennen lamaa 1980-luvun lopulla.

– Heikko kehitys johtuu ainakin osaksi siitä, että rakennsualan urakkahinnoittelua ei ole uudistettu juuri lainkaan 20 vuoteen. Nyt on tarkoitus saada työehtospoimukseen pätevä vähimmäishinnoittelu. Se toimisi urakoiden pohjana, ja siihen pitäisi sitten saada rotia päälle. Tuskin se ihan pullakahveilla järjestyy, Suokas ennakoi.

Urakkahinnoista kova vääntö

Liittojen välisessä työryhmässä on saatu valmiiksi talonrakennusalan urakkahinnoittelu rakenteensa ja tekstinsä puolesta. Sen sijaan hintatasosta ei päästy yksimielisyyteen, joten siitä tullee tes-kierroksen yksi pääasioita, vahvistaa Rakennusliiton työehtotoimitsija (kirvesmiestyöt) **Kari Lamberg**.

Lambergin mukaan kirvesmiestöiden hinnoittelun rakenteeseen saatiin loppuvaiheissa vielä joitain korjauksia. Tällaisia ovat mm. velvoite sopia paikallisesti talvityön sekä teline- ja nostokaluston huomioimisesta urakkapalkassa. Ne ovat siis mukana ansioita nostavina tekijöinä.

– Urakkahinnoittelun tasoon saatiin vielä 7,5 prosentin korotus, mutta se jäi silti turhan alhaiseksi, Lamberg sanoo.

Hän ennakoi hinnoittelusta kovaa kysymystä, koska kenttäkäsittelyssä urakkahinnoittelu on katsottu erääksi tulevan kierroksen pääasiaksi. Se edellyttää luonnollisesti myös urakkahintojen tyydyttävää tasoa.

– Muina pääasoina on pidetty tietysti palkankorotuksia ja mm. arkipyhäkorvausjärjestelmän yhtenäistämistä, Lamberg sanoo.

Tulonjako muuttunut kapitalistien eduksi myös rakennusalalla

Työtulojen osuus bruttoarvonlisäyksestä talonrakentamisessa 1975–2006, prosenttia

Talonrakentamisessa funktionaalinen tulonjako työn ja pääoman kesken on muuttunut selvästi pääoman hyväksi ja palkansaajien tappioksi 1990-luvun alun laman jälkeen.

– Vuonna 2006 palkansaajien saamien työtulojen osuus, siis palkkojen ja työnantajain sosiaalivakuutusmaksujen osuus, talonrakentamisen bruttoarvonlisäyksestä oli noin 62 prosenttia, sanoo yliaktuaari **Olli Savela** Tilastokeskuksesta.

– Työntekijöiden osuus oli siten pienempi kuin koskaan aiemmin. Vuosina 1975–2000 tuo palkansaajien osuus oli keskimäärin 70 prosenttia. Palkansaajien osuus on pienentynyt viime vuosina ja pääoman osuus vastaavasti kasvanut, Savela tiivistää.

uutiset

Rakentamisen kannattavuus nousi ennätystasolle

Gryndaamisessa ja materiaaliteollisuudessa vuoltiin kulttaa

Rakennusliikkeet nylkivät ennätysvoittoja 2006

Alla olevassa taulukossa esitetään eräitten suurimpien rakennusliikkeiden voitto sekä voitto työntekijää kohti vuodelta 2006. Myös kaikki rakennusliikkeet yhteensä kirjasivat ennätykselliset voitot. Sama meno jatkui vuonna 2007. Esimerkiksi YIT:n voitto kasvoi 33 prosenttia ja SRV:n 39 prosenttia viime vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana. Voittonsa rakennusliikkeet nylkevät sekä maksamalla työläisilleen liian vähän että perimällä ylihintoja asuinnoista ja muista rakennuskohteistaan.

Yritys	Voitto	Henkilöstö	Voitto/työntekijä
YIT	175	21 846	8 011
NCC Rakennus	23	2 492	9 230
SRV Yhtiöt	15	668	22 455
Hartela	15	1 058	14 178
Lemminkäinen Oyj	73	8418	8 672

Voitto = ilmoitettu voitto vuodelta 2006, miljoonaa euroa,
Henkilöstö = ilmoitettu koko henkilöstön lukumäärä,
Voitto/työntekijä = ilmoitettu voitto työntekijää kohti, euroa.
Lähde: yritysten tilinpäätöstiedot

Kokonaistuntiansiot 1970–2007, teollisuuden ja talonrakannusalan työntekijät, euroa/tunti

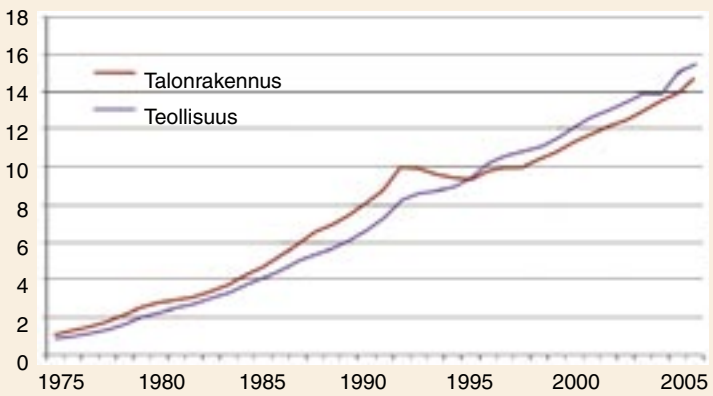

Kirvesmiesten palkat II/2007

pr	aikatyö	urakkatyö
1	(1150)	1739 (2058)
2	1097 (1033)	1303 (1346)
3	1299 (1176)	1811 (1700)
4	1422 (1317)	1930 (1830)
5	1545 (1437)	2153 (2029)
6	1669 (1563)	2332 (2382)
yht.	**1515 (1411)**	**2112 (2040)**

* keskimääräinen tuntiansio pääkaupunkiseudulla, senttiä/tunti ilman erillisiä lisiä ja korvauksia, toinen neljännes 2007 (suluissa koko maa)

Kirvesmiesten tuntipalkka oli vuoden 2007 toisella neljänneksellä pääkaupunkiseudulla 21,12 e/tunti urakkatyössä ja 15,15 e/tunti aikatyössä (säännöllisen työajan keskiansio). Urakkapalkka oli vajaan euron ja aikapalkka runsaan euron parempi kuin vastaavissa töissä koko maassa.

Edellisvuodesta kirvesmiespalkat nousivat noin 4,8 % kun koko talonrakennusalalla nousu oli 5,3 %.

Työvoimarikollisuus ulkomaalaisten käsiin?

Pari koplaa raudoissa, mutta bisnes pyörii...

Helsingin käräjäoikeudessa käsitellään parhaillaan Suomen laajinta talousrikosjuttua, jossa on liikkunut miljoonia euroja ja järjestäytyneitä rikollisryhmiä. Toista samankaltaista juttua käsitellään Turun käräjäoikeudessa, ja viime keväänä Helsingissä luettiin tuomioita jo parille kymmenelle ns. liikemiehelle.

Kaikissa jutuissa on kyse pimeän halpatyövoiman käyttämisestä rakennustyömailla ja verojen ja maksujen pimittämisestä miljoonien edestä tekaistujen kuittien avulla.

– Vaikka pari koplaa on saatu kiinni, työvoimarikollisuus jatkuu ja etsii uusia väyliä sitä mukaa kuin vanhoja tukitaan. Viime aikoina näyttävät aktivoituneen hämärähommissa mm. joukko täällä aiemmin työntekijöinä toimineita virolaisyrittäjiä, sanoo Rakennusliiton yhteyspäällikkö **Esko Aauvinen.**

– Ehkä he ovat löytäneet markkinarakoa siinä, kun suomalaisia on saatu jonkin verran kiinni viime aikoina.

Bulgarialaisilla alle euron tuntipalkka

Yksi törkeimpiä tapauksia lienee virolainen Olster Grupp -niminen yritys, joka on tuonut Suomeen vuokratyövoimaa mm. Bulgariasta. Bulgarialaisille maksettiin rakennustyöstä eri suuruisina pikkusummina noin 100 euroa kuukaudessa. Heidät asutettiin yhteen huoneeseen, josta otettiin vuokrana puolet palkasta.

Työnantaja kehotti bulgarialaisia elämään säästeliääsi ja mm. matkustamaan työmatkansa joukkoliikenteellä ilman lippua. Työnantaja lupasi maksaa tarkastusmaksun, jos työntekijät jäävät kiinni pommilla matkustamisesta.

Uutta tilaajavastuulakia valvovat työsuojelutarkastajat tekivät tarkastuksen Olster Gruppiin ja sen tytäryhtiö OG Rakennukseen, mutta kirjanpito- ja muut asiakirjat olivat pääosin kadonneet. Yrityksen palveluja käyttävistä tilaajayrityksistäkään ei löytynyt tietoa. Viranomaisselvitykset jatkuivat joulukuussa, ja pidettiin todennäköisenä, että ne johtavat seuraamuksiin ainakin bulgarialaisten tapauksessa.

Tietoja myös luottamusmiehelle

Paljon odotetun tuilaajavastuulain mukaan rakennusliikkeen on varmistuttava, että sen aliurakoitsijat ovat hoitaneet verot ja muut maksunsa. Urakkaketjut ovat rakennusalalla kuitenkin pitkiä, eikä vastuu tahdo ulottua kuin yhden portaan alaspäin. Helpoin tapa kiertää lakia ovat ketjutukset ja lyhytikäiset yritykset. Elokuuhun mennessä vuonna 2007 perustettiin yhteensä 1 100 rakennusalan osakeyhtiötä, 300 enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Tilaajavastuulain soveltamista linjaavia ensimmäisiä ratkaisuja saataneen lähiaikoina.

Työnantajaliitto Rakennusteollisuus on myös valmistellut internetissä toimivaa tietorekisteriä, joka on tarkoitettu alan yritysten omavalvonnan tueksi. Siitä selviää mahdollisten aliurakoitsijoiden perustiedot ja mm. todetut rötöstelyt.

Tilaajavastuulain 6. pykälä lisää tiedonsaantimahdollisuuksia myös henkilöstön edustajille. Lain mukaan tilaajan tulee pyynnöstä ilmoittaa vuokratyöstä tai alihankinnasta tehdystä sopimuksesta luottamusmiehelle. Ilmoituksesta tulee ilmetä käytettävän työvoiman määrä, yrityksen yksilöintitiedot, työkohde, työtehtävät, sopimuksen kesto, sovellettava työehtosopimus tai keskeiset työehdot.

Tällä perusteella siis luottamusmiesten kannattaa pyytää ko. selvitys aina, jos työmaalle on tulossa vuokramiehiä tai aliurakoitsijoita.

Ulkomaalaisvalvonta vesittymässä?

Tilaajavastuulain ohella edellinen eduskunta hyväksyi ulkomaalaisvalvontaa tiukentavia säädöksiä työturvallisuuslakiin, rikoslakiin ja lähetettyjä työntekijöitä koskevaan lakiin. Pykälien pontimeksi säädettiin myös selkeät rangaistusuhat.

Nämä harmaan talouden torjuntaan tarkoitetut uudet lait uhkaavat kuitenkin Rakennusliiton mukaan vesittyä.

Työsuojelupiirit ovat tutkineet useita lakien rikkomistapauksia ja ilmoittaneet niistä poliisille esitutkintaa varten.

Poliisi- ja syyttäjälaitos on kuitenkin järjestelmällisesti joko lopettanut esitutkinnan tai tehnyt päätöksen syyttämättä jättämisestä rikosten vähäisyyden perusteella. Tämä menettely uhkaa vesittää sinänsä oikean suuntaisen lainsäädännön ja luoda työvoimarikollisuutta sallivaa ilmapiiriä.

Rakennusliiton mukaan keskusrikospoliisin PUT-yksikkö ja työsuojelutarkastajat ovat tehneet hyvää työtä rajallisten resurssiensa puitteissa harmaan talouden kitkemiseksi. Vaikutukset uhkaavat kuitenkin jäädä marginaalisiksi, jos muut poliisi- ja oikeusvirnaomaiset pitävät miljardien eurojen talousrikollisuutta ja työntekijäin työehtojen polkemista niin vähäisinä, ettei juttuja edes selvitetä loppuun asti.

Ulkomaalaiset valmiita lakkoon?

Ulkomaalaiset rakennusalan työntekijät suhtautuvat suomalaisiin työtovereihinsa ja Rakennusliittoon luultua myönteisemmin, ilmenee Helsingin seudun työmailla tehdystä ulkomaalaiskyselystä.

Vastaajista yli puolet ilmoitti olevansa valmis ryhtymään lakkoon, jos Rakennusliitto julistaa lakon. Jäseniä oli vain pieni osa kyselyyn vastanneista ulkomaalaisista, mutta useimmat sanoivat olevansa kiinnostuneita liiton toiminnasta. Liitto miellettiin aktiiviseksi toimijaksi, joka on kiinnostunut jäsentensä ja muidenkin rakennustyöläisten hyvinvoinnista ja oikeuksista. Toisaalta monet eivät tienneet juuri mitään liitosta.

Tulokset osoittavat, että monet ulkomaalaiset pelkäävät työnantajansa painostusta, mutta ovat myös arveltua valmiimpia järjestäytymään ja ajamaan etujaan yhdessä suomalaisten työläisten kanssa. Ulkomaalaisia tuleekin lähestyä työtovereina, jotka saattavat olla syrjinnän ja painostuksen alaisia ja kaipaavat sen takia tukea ja opastusta, todetaan kyselyn johtopäätöksenä. Myös tiedotusta tulisi tehostaa työntekijäin omilla kielillä.

Kyselyn suoritti yhteistyössä Rakennusliiton edustajien kanssa toimittaja **Leona Kotilainen** osana kehittämishanketta, jolla pyritään parantamaan Rakennusliiton ulkomaalaisille työntekijöille suuntaamia palveluja.

Ulkomaalaiset työntekijät suhtautuvat luultua myönteisemmin suomalaisiin työtovereihinsa ja Rakennusliittoon. Myös lakkovalmiutta löytyy tarvittaessa. Kuva: Leona Kotilainen.

Nyt puhuvat pääluottamusmiehet

Liittoon, joka

"Ilman työehtosopimusta minimipa

Luottamusmiesosaston järeää kalustoa Kokkosen konttorilla Flamingon työmaalla: NCC:n Teppo Rautiainen (vas), SRV:n miehet Manu Kivisaari, Esko Kokkonen ja työsuojeluvaltuutettu Teuvo Teurokoski, YIT:n Jari Jääskeläinen.

Puuttuuko jotain tilipussistasi, onko sinua kohdeltu väärin..?

Kysy luottamusmieheltä!

Onko palkkasi maksettu oikein vai puuttuuko jotain? Minkälainen se urakkasopimus pitäisi oikein olla?

Entä miten pääsisi vaikkapa koulutukseen tai osaeläkkeelle?

Jos olet epävarma tai koet, että sinua on kohdeltu väärin, kysy luottamusmieheltä!

Näin kehottavat suurten rakennusliikkeiden pääluottamusmiehet **Teppo Rautiainen** (NCC), **Jari Jääskeläinen** (YIT) ja **Manu Kivisaari** (SRV). He ovat törmänneet viime aikoina siihenkin, että jäsenet eivät oikein rohkene ”vaivata” kiireistä pääluottamusmiestä.

– No, isoilla firmoilla on nykyään paljon työmaita. Kaikilla ei ehdi aina käydä eikä kaikkia työläisiä edes tavata, vaikka päätoimisina pyöritäänkin. Mutta me ei todellakaan olla mitään virkamiehiä eikä istuta lasikopeissa. Luottamusmies on nimenomaan työläisiä varten. Siksi meidät on valittu, että hoidetaan jäsenten arkipäivän asioita. Ne on niitä oikeita asioita!

– Ja se on myös tämän toiminnan motiivi: että saadaan ajettua ihmisten etuja ja oikeuksia. Kiitollista on silloin, kun on saanut jonkin asian hoidetuksi ja vaikkapa vääryyden oikaistuksi. Jos alistuttaisiin – vaikka pikkuasioissakin – sopimusturvamme alkaisi äkkiä murentua ja palkka- ja työehdot huonontua. Sitä paremmat on palkat ja työolot, mitä tiiviimmin valvomme etujamme, ja sitä paremmin valvomme mitä paremmin järjestäydymme.

Jäsenet ensin

Pääluottamusmiehet sanovat, että isoissa taloissa työehtosopimus on sinänsä tunnustettu, mutta tulkinnoissa sekä työmaa- ja henkilökohtaisissa sovelluksissa riittää selvittelyä. Siinähän on kaksi intressiä vastakkain; työnantaja yrittää lisätä voittoja painamalla työehtoja, ja työmiehet pitävät tietysti kiinni omista eduistaan.

– Palkka-asioissa kysymyksiä tulee esimerkiksi palkkaryhmiin sijoittumisesta, ammattitaidon huomioimisesta, lisien ja korvausten maksusta, matkakorvauksista... Onko kaikki saatavat huomioitu ja maksettu oikein. Sitten on paikalliset tai työmaakohtaiset sopimukset. Niidenkin on vastattava vähintään työehtosopimuksen tasoa, mistä saatetaan tinkiä ihan vahingossakin kun asioita pyöritellään hienoilla sanamuodoilla.

– Jos on puutteita, aloitetaan neuvottelut työnantajan kanssa. Sitten tinkataan vähän niinkuin tupo-neuvotteluissa ja hoidetaan jäsenten saatavat kuntoon kuten sopimukset ja käytännöt edellyttävät. Jos asia ei ratkea työmaalla tai firman tasolla, saamme apua liitosta. Jos oikein koville ottaa pannaan järjestölliset toimenpiteet liikkeelle. Näinhän on hoidettu viime aikoina paljon mm. ulkomaalaisten saatavia.

– Niinhän se menee, että nimenomaan jäsenten asiat hoidetaan ensin. Sovellutukset ja liukumat kohdentuvat ensisijaisesti järjestäytyneelle väelle. Joskus on ollut ”Loimaanliitonkin” miehiä pulassa. Heitäkin autetaan, mutta käytännössä ei tahdo aika riittää ennen kuin liittyvät porukkaan eli järjestäytyvät tähän Rakennusliittoomme.

Urakkasopimukset tehtävä huolella

Kaikkia epäselvyyksiä on helpompi selvitellä, jos asioista on sovittu etukäteen mahdollisimman selvästi. Pääluottamusmiehet sanovat, että kirvesmiesten osalta varsinkin urakkatyöstä on tehty turhan usein epäselviä ja puutteellisia sopimuksia, ja niitä joudutaan setvimään jälkikäteen.

– Ensimmäinen asia on se, että tehdään ylipäänsä kunnollinen urakkasopimus kirjallisesti. Tärkeää on kirjata selvästi, miten urakka rajataan, mitä siihen kuuluu ja mitä ei – pääsääntöisesti siis omat ammattityöt. Välillä urakka on määritelty niin väljästi, että sen puitteissa pyritään teettämään kaikenlaisia muitakin töitä erilaiset aputyöt mukaan lukien.

– Myös esimerkiksi telinetyöt ja työturvallisuustehtävät ovat usein tulkinnallisia – periaatteessahan ne eivät kuulu kirvesmiesurakkaan. Mutta jos ne siihen sovitaan, on korvausperusteet oltava selvillä. Yleensäkin tulee huolehtia siitä, että urakkaan kuulumattomat työt tehdään tuntityönä urakan keskituntiansion mukaan tai sopien ulosmaksulla. Tämä periaate yritetään usein kääntää päälaelleen. Mutta siitä kannattaa pitää tarkoin kiinni, koska sillä on huomattava vaikutus kirvesmiesten ansioihin.

– Epäselvyydet pyritään aina oikaisemaan ja jäseniä tuetaan, mutta neuvotteleminen on aina vaikeampaa, jos työkaupoista ei ole alunpitäen selvästi sovittu. Luottamusmiehet auttavat tarvittaessa urakkakauppojen teossa.

– Ja mielellämme keskustelemme myös jo tehdyistä sopimuksista. Niitä on hyvä vertailla ja katsella yhdessä, että pysytään ajan tasalla ja osataan kehitellä sopimuspolitiikkaa tarpeen mukaan.

– Tukea ja opastusta urakka- ja muissakin ammattiasioissa saa myös Helsingin Kirvesmiesten ammattiosastolta. Osastomme pyrkii edistämään kirvesmiesurakoita siihen suuntaan, että ammattityöt kyettäisiin hinnoittelemaan pätevästi ja sellaiselle tasolle, että pääkaupunkiseudullakin pärjäisi... Kirvesmiesten kannattaa siis tiivistää yhteydenpitoa myös ammattiosaston suuntaan, pääluottamusmiehet sanovat.

Palkitsevaa hommaa!

Heidän mukaansa rakennusalan luottamustehtävät ovat mielenkiintoisia ja antoisia. Moni kuitenkin arastelee luottamusmieheksi ryhtymistä. Joku saattaa arvella, ettei työnantaja katso hyvällä, toinen epäilee ansionmenetystä ja kolmas empii omia kykyjään – tiedänkö tarpeeksi, onko minusta siihen hommaan?

a mies!

alkkana olisi kansaneläke"

Rautiainen, Jääskeläinen ja Kivisaari rohkaisevat jokaista oikeudentuntoista rakentajaa tarttumaan hommiin.

– Luottamusmiehen suoja on nykyisellään niin vahva, ettei työnantaja pääse painamaan – eikä kai haluakaan, koska toimivat neuvottelusuhteet on yleensä ymmärretty. Jos pulmia tulisi silloin on koko liitto takana. Ei luottamusmiestä voida enää painostaa eikä syrjiä. Hänellä on myös tehostettu irtisanomisturva, joten työsuhde on pysyvämpikin kuin tavallisella työntekijällä.

– Pääluottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu saavat työstä vapautusta tehtäviensä hoitamista varten. Minimiajat on porrastettu työntekijämäärän mukaan liittojen välisessä sopimuksessa.

– Ansio on turvattu siten, että pääluottamusmiehelle ja työsuojeluvaltuutetulle on taattu alan ammattityötä vastaava kohtuullinen vähimmäispalkka. Heitä ei myöskään saa siirtää omaa työtään huonommin palkattuun työhön eikä esimerkiksi pois urakkaporukasta. Ansiokehityksen tulee vastata oman yrityksen ansiokehitystä. Lisäksi luottamustoimista maksetaan pienehkö palkkio, jonka suuruus riippuu edustettavien työläisten määrästä.

Koulutuksella edunvalvontataitoja

– Osaamiskysymys meillä on kyllä jatkuvana haasteena. Eihän kukaan tiedä kaikkea, kun tilanteet ja pykälät vielä muuttuvat vähän päästä. Lähtökohtana on työlainsäädännön perusteiden ja työehtosopimuksen tunteminen, mutta nehän kuuluvat oikeastaan ammattitaitoon yleensäkin. Jos ei tiedä, voi aina kysyä. Työmaaluottamusmies voi kääntyä pääluottamusmiehen puoleen tai kysellä aluejärjestön tai liiton toimitsijoilta. Asiantuntemusta kyllä löytyy mihin tahansa työelämän kysymykseen.

– Luottamusmiehellä on myös hyvä mahdollisuus kouluttautua liiton, aluejärjestön tai ammattiosaston kursseilla. Oikeus koulutukseen sisältyy liittojen sopimukseen.

– Antoisinta tämä työ on silloin kun tuntee saaneensa jotain aikaan. Voi olla isompia asioita, kun esimerkiksi työmaakohtaiset sopimukset saadaan työehtosopimuksen mukaisiksi. Tai sovitaan vakinaisen väen lisäämisestä. Sitten voi ilahduttaa, kun vanhempi työtoveri tulee kiittämään, jos on osattu ohjata vaikkapa osaeläkkeelle...

– Tärkein on kai tunne siitä, jos voi auttaa työtoveria ja samalla edistää oikeudenmukaisuutta tässä kovassa maailmassa, vähänkin.

Liittona pärjätään – yksin ei

Ammattiyhdistys sai alkunsa siitä, kun käsityöläiset aikanaan vannoivat ettei kukaan heistä suostu töihin määrättyä hintaa pienemmällä palkalla. Tästä syntyi liitto, joka esti työläisten keskinäisen kilpailun halvemmilla palkoilla. He ymmärsivät, että yhteinen etu vaati yhdistymistä, koska kilpailu palkkoja polkemalla olisi vienyt koko ammattikunnan turmioon.

Sama periaate toimii yhä: yhdístymällä ja tekemällä liittona työehtosopimus sovitaan minimipalkat ja muut työehdot. Ja ne ovat sitä paremmat, mitä useammat ovat tässä liitossa mukana.

– Luottamusmiehen neuvotteluasema on sitä vahvempi, mitä paremmin porukka on järjestäytynyt. Sama koskee tietysti liittoa. Sitä parempiin sopimuksiin päästään, mitä useammat ovat niitä ajamassa ja liitossa mukana, pääluottamusmiehet sanovat.

– Nyt ”Loimaanliiton” mies voi selittää, että kyllä hän saa samat edut, vaikka ei maksakaan jäsenmaksua Rakennsuliitolle. Samat palkkapykälät tosiaan koskevat häntäkin, koska ay-liike on taistellut työehtosopimukset yleissitoviksi. Mutta hän ei ole mukana liitossa hankkimassa näitä etuja ja siksi heikentää liiton mahdollisuuksia. Loimaanmies voi yhä nauttia muiden ajamista eduista, mutta edut hupenevat, jos vapaamatkailijat lisääntyvät.

– Ja entäs, jos me kaikki siirryttäisiin katsomoon ja odottelemaan mitäs se liitto saakaan aikaan. Silloin työehtosopimus menettäisi sen yleissitovuutensa, joka on loimaanmiehenkin turvana, ja vähitellen koko sopimus murenisi. Ei olisi enää mitään vähimmäisturvaa. Se johtaisi yleiseen tinkimiseen. Työmaille ilmaantuisi epämääristä ja yhä halvempaa porukkaa. Kilpailu lisääntyisi. Se painaisi palkat alas ja venyttäisi työpäivää. Työläisten asema painuisi alas, mutta työnantajien voitot ylös.

– Tällaisen alennustilan estämiseksi rakentajat ovat liittonsa perustaneet, ja sen takia meidän on edelleen järjestäydyttävä yhä paremmin. Yhdessä me pärjäämme, kun paineet työnantajan taholta näyttävät yhä kovenevan – yksin ei.

”Liittoon joka mies!”

Rautiainen, Jääskeläinen ja Kivisaari tarkastivat Flamingon virkistyskeskuksen työmaan Vantaalla samana päivänä, kun se nimettiin ”vuoden työmaaksi 2007”. SRV:n pääluottamusmiehenä ja osasto Ykkösen hallituksen jäsenenä vuosikymmeniä toiminut **Esko Kokkonen** oli juuri luopunut luottamustehtävistään ja tähyili varovasti eläkepäivien suuntaan Flamingon luottamusmiehen kopilta.

Illalla Esko esitti yhteenvedon: ”Järjestäytyminen! Kysyn ja kehotan aina jokaista työmaalle tulevaa ottamaan liiton kirjan ja liittymään rakentajien yhteiseen porukkaan.”

– Se pitää liiton lujana ja perusturvamme kunnossa. Työehtosopimukseen me koko ajan nojaamme kun hoidetaan asioita työmaalla. Ilman sitä ei olisi minkäänlaista vähimmäispalkkaa, laissa ei ole sellaista ollenkaan. Ilman työehtosopimusta miniminä olisi kansaneläke.

– Tähän turvaan nähden jäsenmaksu on pieni sijoitus. Ja saahan sen takaisin jo näillä alennuksilla ja muilla ”kaupallisilla” jäseneduilla, Kokkonen sanoo.

Teppo Rautiainen, *47, kirvesmies, pääluottamusmies, NCC*
- vantaalainen, naimisissa, 3 lasta,
- kirvesmieheksi runko- ja laudoitustöihin heti intin jälkeen,
- toistakymmentä vuotta erilaisissa luottamustehtävissä NCC:llä, nyt toista kautta pääluottamusmiehenä,
- Uudenmaan aluejärjestön pj.
- sähköposti: teppo.rautiainen@ncc.fi
- gsm: 050-343 4017

Jari Jääskeläinen, *42, kirvesmies, pääluottamusmies, YIT*
- vantaalainen, vaimo ja 2 lasta,
- kirvesmiehenä laudoitus- ja mittamiestöissä, YIT:llä jo reilut 20 vuotta
- työsuojeluvaltuutetun ja luottamusmiestehtävien kautta pääluottamusmieheksi,
- aluejärjestön edunvalvontajaoksen pj., Eterassa vakuutettujen neuvottelukunnan pj.
- sähköposti: jari.jaaskelainen@yit.fi
- gsm: 040-864 4344

Manu Kivisaari, *36, mittakirvesmies, pääluottamusmies, SRV*
- asuu Nurmijärvellä, naimisissa, 2 lasta,
- isän runkoporukkaan heti nuoresta,
- Siikarannan mitta- ja luottamusmieskurssit, nyt suorittaa kasvatustieteen kurssia,
- pääluottamusmiehenä Westerlundilla, koko SRV:n pääluottamusmieheksi Esko Kokkosen jälkeen 2008 alusta,
- aluejärjestön mittamiesjaoksen pj.
- sähköposti: manu.kivisaari@srv.fi
- gsm: 050-371 5255

Luottamushenkilöt

Työntekijöillä on Rakennusliiton solmimien työehtosopimusten perusteella oikeus valita edustajakseen luottamushenkilöt.

Luottamusmies on työntekijöiden valitsema edunvalvoja työpaikalla. Luottamusmies valvoo, että työntekijöille tärkeistä työehtosopimuksista ja lakipykälistä pidetään kiinni.

Yhteysmies. Työntekijöiden edustajan valinta työpaikkatasolla voidaan hoitaa myös valitsemalla työkohteen **työsuojeluvaltuutettu** yhteysmieheksi.

Luottamusmiehen / työsuojeluvaltuutettu-yhteysmiehen tehtävänä on työlainsäädännön ja työehtosopimusten kautta tulevien vähimmäistyöehtojen, ammatillisen järjestäytymisen ja työturvallisuuden valvonta ja edistäminen.

Jäsenmaksu tuottaa monin verroin

Rakennusliitto ja työnantajajärjestöt solmivat rakennusalan työehtosopimukset, joita kaikkien työnantajien on noudatettava. Työehtosopimuksessa sovitaan mm. työajat, lomat ja lomakorvaukset, sairausajan palkka, arkipyhäkorvaukset, työkalu- ja työmatkakorvaukset sekä palkankorotukset ja vähimmäispalkat.

Ilman työehtosopimusta kaikista näistä asioista työnantaja voisi päättää yksin pelkästään lainsäädännön perusteella. Silloin edut olisivat paljon huonommat kuin työehtosopimuksella sovitut.

Helsinkiläinen **Keijo Kirvesmies** (6. pr.) sai v. 2007 mm. seuraavat edut:

a) Palkankorotukset

■ yleiskorotus 0,24 e/tunti, taulukkopalkan korotus 0,60 e/tunti ja urakkapalkan 1,85 %. Vähimmäispalkaksi tuli 13.01 e/tunti. Ilman työehtosopimusta työnantaja voisi maksaa minkä parhaaksi katsoo – tai jättää maksamatta. Vähimmäispalkkaa ei olisi ollenkaan.

b) Lomakorvaus

■ lomaraha on 18,5 % työssäoloajan br. palkasta ja työajanlyhennysrahasta. Tästä lomarahasta tulee 4,5 % talviloman osuutena työehtosopimuksen perusteella. Ilman tessiä tämä talvilomakorvaus jäisi kokonaan saamatta alle vuoden työsuhteissa.

c) Työajan lyhennysraha

■ työajan lyhennys 96 h/v, joka pidetään vapaapäivinä (12 kpl). Työajanlyhennysraha on 3,6 % työssäoloajan br. palkasta. Raha on maksettava joka palkanmaksun yhteydessä vaikkei lyhennyspäiviä pidettäisikään. Keijon työajanlyhennysraha oli viime vuonna 1 209 e, ilman työehtosopimusta 0 e.

d) Arkipyhäkorvaukset

■ tes:n mukaan korvataan 9 arkipyhää ja itsenäisyyspäivä (oma laki), joilta Keijo sai korvauksena noin 948 euroa 2007. Ilman tessiä saisi 160 euroa (itsenäisyyspäivä).

e) Työkalukorvaus

■ Keijolla on keskikokoinen pakillinen kirvesmiehen työkaluja. Niiden käytöstä työnantaja korvaa 1,68 + 10 euroa/päivä (perustyökalukorvaus ja erikoistyökaluista erikseen sovittava käyttöpäiväkorvaus), noin 2 452 euroa vuodessa. Ilman tessiä korvaus olisi 0 euroa.

f) Työmatkakorvaus

■ päivittäinen yhdensuuntainen työmatka oli 31 km, josta sai korvausta 1 346 e. Ilman tessiä 0 e.

g) ynnä muuta..

■ rakennusalan tes:n urakkatyömääräykset, työvaatteet ja turvakengät, uts / tilaajan vastuu aliurakoitsijan työntekijän palkkasaatavista jne..

Jäsenmaksu

■ Liiton jäsenmaksuna ja työttömyyskassan maksuna Keijo maksoi vuonna 2007 1,9 % bruttopalkastaan eli 760 euroa, jonka sai liittää verovähennyksiin.

Jäsenkorttiedut

Rakennusliiton jäsen kuuluu automaattisesti alan työttömyyskassaan ja ansioidonnaisen työttömyysturvan piiriin. Lisäksi jäsenellä on oikeus mm. liiton oikeusapuun työriita-asioissa, koulutustarjontaan ja työtaisteluavustuksiin. Jäsenetuna hän saa jäsenlehti Rakentajan, liiton kalenterin, ostoetuja monista liikkeistä ja palveluista, edullisia lomailumahdollisuuksia ja muita etuja, joita esitellään mm. liiton kotisivuilla: *http://www.rakennusliitto.fi*

Turvallisuuteen panostetaan terminaalityömaalla, mutta aina voi sattua..

Kypärä pelasti turvallisuuspäällikön

Kirvesmiehet Markku Juselius (vas) ja Jari Ollonen Peri-muotilla turvavöiden varassa. Korkeammilla seinillä käytetään myös kiipeilyvaljaita ja -köysiä.

Juselius esittelee hyväksi havaittua turvavyötä.

– Jäinen lankku kumahti kalloon ja suojakypärä kolisi pitkin tannerta. Tälli tuli, mutta onneksi oli se kypärä!

Helsinki-Vantaan ulkomaanterminaalityömaan työsuojelupäällikkö *Teuvo Törhönen* harmitteli 16. marraskuuta aamuista tälliään. Sen takia hän joutui sekä käymään lääkärillä että ripustamaan työmaan työturvallisuuskalenteriin kympin. Se kertoo, että edellisen tapaturman jälkeen oli selvitty kymmenen päivää ilman haavereita.

– Ei se mikään hyvä tulos ole, mutta meille on nyt sattunut parin viikon sisällä sellainen muutaman pienemmän tapaturman ryväs: puukolla sormeen, liukastuminen ja selän venähdys.. Työmaan alussa selvittiin 99 päivää ilman tapaturmia. Läheltä piti -tapauksia on kirjattu neljä – siis ennen tätä omaa kolaustani.

– Selvisin säikähdyksellä ja lankkukin säilyi ehjänä, ainakin silmämääräisesti, Törhönen naureskeli.

Mutta mitä siitä opittiin?

– No ainakin se, ettei koskaan voi olla liian huolellinen. Nyt se lankku putosi 4,5 metrin korkeudella olevalta työtasolta kulkutielle, kun lipesi muotinpurkajan kädestä. Satuin juuri kulkemaan alta. Reitillä oli kyllä varoitus, mutta ei se pelkkä varoitus näköjään riitä. Purkutyön yhteydessä riskialue on merkittävä ja eristettävä selkeästi, ettei kukaan joudu vahingossakaan alle.

Helsinki-Vantaan ulkomaanterminaalin laajennustömaalla on runkotyöt saatu juuri hyvään alkuun. 350 metriä pitkän rakennuksen bruttopinta-alaksi tulee 40 000 m², josta puolet palvelee matkatavaran käsittelyä. Iso työ tehdään kahdessa vaiheessa, ja valmista pitäisi olla vuoden 2009 lopussa. Tilaaja on Finavia (ilmailulaitos) ja päätoteuttajana IIS Proko Oy ns. projektijohtoperiaatteella. Betonirunkotyöt urakoi Sierak Oy, jonka kirvesmiesporukassa on myös Ykkösen miehiä.

Turvallisuuteen panostetaan

– Kyllä täällä työturvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota, vahvistaa Sierakin pääluottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu, kirvesmies **Kalle Immonen**, Ykkösen miehiä hänkin.

– Ilmeisesti tilaajakin haluaa pitää hyvää mainetta ja myös toteuttajayrityksissä tuntuu olevan myönteistä asennetta. Tuntuvat ymmärtävän, että turvalliset työolot parantavat myös töitten sujuvuutta.

– Määrittelimme juuri riskikartoituksessa sellaisia asioita, jotka korostuvat tällä työmaalla. Kirvesmiesten osalta niitä ovat henkilökohtaiset suojaimet, kiipeliyvarusteet ja niiden käyttö sekä tasot, telineet ja kaiteet. Ainahan nämä ovat tärkeitä timpureille, mutta korostuvat täällä, kun on ahtaat paikat ja aika kovat korkeudet. Ensimmäinen kerrros on jo kuudessa metrissä, joten putoaminen olisi kohtalokasta. Siksi täällä on esim. ehdoton kielto mennä palkin päälle ennen kuin kaiteet on tehty. Ja käytössä on erityiset kiipeilyvyöt, valjaat ja köydet, jotka on havaittu aika toimiviksi.

– Telinepuoli pelaa siten, että Ramirent hoitaa telineiden pystytyksen ja purkamisen Sierakin alihankkijana. Nämä ovat telinepuolen ammattimiehiä ja tuttuja miehiä jo useilta työmailta. Homma sujuu eikä telineasioilla tarvitse sotkea kirvesmiesten omia töitä.

– Huomioliivit, heijastimet, kypärät myssyineen ja jalkineet kuuluvat tietysti varusteisiin. Ne hankkii ja huoltaa työnantajayritys, ja kamppeissa on pysytty.

TR-indeksi alavireinen..

– Työmaan työsuojelutoimikunta kokoontuu noin kuukausittain ja lisäksi tarvittaessa. Siellä käsitellään ajankohtaiset asiat ja parannustarpeet. Työtapaturmat ja läheltä piti -tapaukset käydään läpi ja mietitään miten ne voitaisiin estää.

– Tarkastuskierrokset teemme viikottain keskiviikkoisin ja aika huolelliseen tyyliin. Siinä katsotaan plussat ja miinukset TR-kaavakkeelle. Tämä turvallisuusindeksi on ollut tällä työmaalla kohtuullinen, siinä 90:nen vaiheilla ja vähän päälle. Tällä viikolla se jäi tasan 90:een – oli vähän liikaa puutteita ja huomauttamista...

Projektinjohtofirma ISS Prokon työsuojelupäällikkö Teuvo Törhönen harmittelee myös, että nyt oli sanomista urakoitsijoille: yleinen järjestys ja kulkutiet, joku kaiteen pätkä... Ei päästy ihan tavoitteeseen. 93–95 prosenttia on tavoite ja kaunis ajatus, johon pyritään.

Kannattavaa toimintaa

Törhösen mukaan työturvallisuuteen satsataan ehkä tavanomaista enemmän. Se johtuu jo työmaan olosuhteista: ahdas tontti, raskaita elementtejä – suurimmat yli 20 tonnia – pitkiä teräsristikoita, runsaasti nostoja... ja lentokentän erikoismääräyksetkin asettavat erikoisvaatimuksia. Mutta myös tilaajan ja toteuttajayrityksen tavoitteissa turvallisuudella on sijansa.

– Työturvallisuus on pyritty huomioimaan hankkeen alkusuunnittelusta lähtien ja yhteistyössä ollaan edelleen myös työsuojelupiirin kanssa. Tarkoituksena on työympäristön ja -menetelmien kehittäminen siten, että vaarat ja riskit voitaisiin minimoida. Tapaturmien ja loukkaantumisten ehkäisy on tietysti inhimillisesti tarpeellista, mutta se on tärkeää myös rajennustyön sujuvuuden ja tehokkuuden kannalta.

– Tällaisessa turvallisuusajattelussa ymmärretään, että jokaisesta tapaturmasta tai ammatti-

Työsuojelupäällikkö Teuvo Törhönen harmitteli, kun joutui piirtämään TR-indeksin käyrän laskusuuntaan.

sairaudesta aiheutuu huomattavia kuluja ja haittoja. Niitä tulee sairaspoissaolojen ja -kulujen sekä töiden takeltelun kautta itse työmaalla, mutta myös yleisemmin rakennusyritysten ja koko alankin maineen kannalta. Siinä mielessä työturvallisuuteen kannattaa ilman muuta satsata.

– Itse teen muitakin valvontahommia, mutta työsuojelutehtäviin saan aikaa joustavasti tarpeen mukaan, Törhönen sanoo.

Jatkuvaa urakkaa

Myös työntekijäpuolella korostetaan laajemman turvallisuusajattelun omaksumista: ensin on riskit ehkäistävä ennakolta hyvän suunnittelun ja toteutuksen avulla. Sen jälkeen on oltava kunossa henkilökohtaiset suojaimet, asenteet ja turvallisuusasioitten tuntemus. Kirvesmiehet ovat jatkuvasti protestoineet esimerkiksi työmaitten pirstomista, kiirettä ja sekavuutta ylettömän aliurakoinnin seurauksena sekä huonoa suunnittelua.

– Lentoterminaalilla urakat ovat melko suuria ja johdonmukaisia, Sierakilla esimerkiksi betonirunkotyöt kokonaisuudessaan, ja miehet ovat omaa vakiporukkaa. Eikä täällä muutoinkaan ole menty kovin pirstottuun systeemiin, vaikka tällainen projektihomma onkin, Immonen kehaisee.

Törhönen sanoo, että työntekijän kannalta työturvallisuuden korostaminen alkaa jo työhöntulovaiheessa. Perehdyttämisen yhteydessä katsotaan, että kulkulupa ja työturvallisuukortti ovat kunnossa ja kypärät, turvaliivit ja suojajalkineet käytössä. Ilman niitä ei työmaalle pääse.

– Sitten suoritamme tätä valvontaa viikkokierroksilla, TR-mittauksilla ja palavereilla. Työmaalla puhutaan ja patistellaan. Yritystä meillä on, mutta ihminenhän on erehtyväinen, ja työmaa elää koko ajan. Turvallisuuden vaaliminen on meille loputon urakka, mutta parhaimmillaan palkitsevaakin hommaa. Jokainen vältetty tapaturma on saavutus...

– Itse kierrän päivittäin – ja yritän vältellä myös putoavia lankkuja. Tai paremminkin: pitää ehkäistä tilanteet, joissa voi jotain pudota tai joku jäädä alle, työsuojelupäällikkö Törhönen sanoo.

Hiljainen hetki rakennuksilla

Rakennustyömailla ja rakennusteollisuuden työpaikoilla vietettiin hiljainen hetki juuri tämän lehden mennessä painoon 16.1.2008. Hiljaisella hetkellä kunnioitettiin vuonna 2007 työtapaturmissa kuolleiden rakennustyöläisten muistoa.

Hetken pituus oli minutti kutakin rakennuksilla menehtynyttä työtoveria kohti eli 14 minuuttia.

Tieto työtoverin kuolemasta hiljensi jo marraskuussa Skanskan Jyväskylän alueen työmaat .

Työtapaturma sattui Lutakon kerrostalotyömaalla 21.11. väliaikaisen kaiteen pudottua rakennusmiehen päälle yhdeksännestä kerroksesta. Menehtynyt oli vuonna 1947 syntynyt jväskyläläinen rakennusmies. Hän kuoli välittömästi.

Vuodesta 2007 muodostui synkkä rakennusalan vakavien työtapaturmien kannalta.

Terveysrintaman ja UITBB:n seminaari:

Asbesti kiellettävä kokonaan

Yli 100 000 ihmistä kuolee vuosittain asbestialtistumisen aiheuttamiin sairauksiin, todettiin Terveysrintaman kansainvälisessä asbestiseminaarissa, jonka järjestelyjä Helsingin Kirvesmiesten ammattiosasto tuki. Ratkaisevan panoksen antoi Kansainvälinen rakennuslitto UITBB, jonka korkeatasoinen valtuuskunta vastasi mm. useista asiantuntija-alustuksista ja selonteoista.

Asbestin uhrien määrä lisääntyy edelleen monissa maissa jatkuvan asbestinkäytön sekä 1960–80 -luvuilla rakennettujen paljon asbestia sisältävien rakennusten saneerausten vuoksi.

Seminaari vaati asbestin maailmanlaajuista täyskieltoa ja asbestin hävittämistä, tehokasta suojausta purkutöissä sekä pätevää hoitoa sekä korvauksia asbestin uhreille.

Osanottajien mielestä seminaari oli onnistunut ja se edisti tavoitettaan: työntekijäin suojaamista asbestin vaaroilta koko maailman mitassa.

Saneerauksissa muhii asbestipommi

Lisääntyvien saneerausten takia asbesti säilyy vaarallisena ongelmana vielä pitkään myös Suomessa.

Suomalaisten säännösten mukaan purkutöitä voi tehdä vain asbestipurkuyritys, joka on rekisteröity ja saanut työsuojeluviranomaisilta luvan kyseiseen työhön. Yritys käyttää omaa työvoimaa, joka on saanut asbestikoulutuksen ja käyttää säännöksissä määriteltyjä suojaimia ja suojausmenetelmiä.

Kirvesmiesten kokemuksen mukaan säännöksiä ei kuitenkaan aina noudateta. Myös työsuojeluviranomaisten valppaudessa, asbestitapausten diagnosoinnissa ja korvauskäytännöissä on yhä toivomisen varaa.

Työtapaturmat lisääntyvät jälleen

	a)	b)	c)
1996	11 194	73,1	6
1997	13 333	75,3	14
1998	14 838	77,2	10
1999	15 871	75,4	9
2000	16 349	78,0	9
2001	16 617	82,1	11
2002	16 124	81,2	5
2003	14 859	73,5	13
2004	14 798	73,0	10
2005	17 538	83,9	12
2006	n.18 000	83,9	12

a) työpaikalla sattuneiden työtapaturmien lukumäärä, kpl,
b) tapaturmataajuus = työtapaturmia miljoonaa työtuntia kohti,
c) kuolemaan johtaneita työtapaturmia työpaikalla

Turvallisuustilanne heikkenee

Rakennusalan työtapaturmat lisääntyivät jälleen voimakkaasti vuoden 2004 jälkeen. Myös tapaturmien esiintymistiheydessä (taajuus) tapahtui käänne huonompaan, joten tapaturmien lisääntyminen ei johdu tehtyjen työtuntien lisääntymisestä.

Myös ammattitaudit lisääntyivät 2006.

Synkkä kehitys osoittaa, että kaikesta kampajoinnista huolimtatta rakennusalan turvallisuutilanne heikkenee jälleen. Monien mielestä syynä on liian kova kiire sekä liiallinen aliurakointi, mikä lisää sekavuutta ja hämärtää myös turvallisuusvastuut työmailla.

Työpaikkatapaturmat talonrakennusalalla, taajuus 1996-2005

Vaarallisin ja kallein ala

- Rakennustyöt ovat yli kaksi kertaa vaarallisempia kuin työt Suomessa keskimäärin. Rakennusalan työtapaturmataajuus on noussut jälleen selvästi, ja se on yli 80 työtapaturma- ja ammattitautitapausta miljoonaa tehtyä työtuntia kohden.
- Yhden ohimenevän työtapaturman kokonaiskustannukset ovat noin 200–35 000 euroa, keskimäärin noin 6 000 euroa rakennusyritykselle.

Lujabetonilla nollatavoite

Lujabetoni Oy on käynnistänyt turvallisuusohjelman, jonka tavoitteena on painaa työssä tapahtuvat tapaturmat nollaan vuoteen 2010 menessä. Tavoitteena on pysyvä muutos, johon pyritään mittavan kehitysohjelman avulla.

Yhtenä keinona on 100 euron palkkio läheltä piti -tilanteiden raportoinnista. Tutkimusten mukaan keskimäärin joka 30. läheltä piti -tilanne johtaa vakavaan onnettomuuteen.

Itämeren alueen ammattiosastot tiivistävät yhteistyötä

Ulkomaisen työvoiman käytöstä aiheutuvat ongelmat ovat samankaltaisia kaikissa Pohjoismaissa, joten niiden ehkäisemiseksi tiivistetään rakennusalan ammattijärjestöjen yhteistyötä.

Näin todettiin pohjoismaiden pääkaupunkien rakennusosastojen kokouksessa, joka pidettiin syyskuussa Kööpenhaminassa. Helsingin Kirvesmiesten edustajina kokoukseen osallistuivat pääluottamusmiehet Jari Jääskeläinen ja Teppo Rautiainen.

Kokouksessa hyväksytyn yhteistyösopimuksen mukaan ammattijärjestöt lisäävät tietojen vaihtoa paikallisista työoloista ja työehdoista, työvoimatarpeista ja väärinkäytösten torjuntakeinoista. Tavoitteena on työehtosopimusten mukaisten työolojen turvaaminen myös ulkomaalaisten yritysten työntekijöille.

Perusasioiksi todettiin järjestäytymisen edistäminen sekä rikollisuuden ja epäilyttävien yritysten paljastaminen. Tässä tarkoituksessa esim. tanskalaiset ammattijärjestöt kartoittavat ja tarkistavat työmaita ja yrityksiä ja pitävät niistä ajantasaista rekisteriä. Ulkomaalaisia työntekijöitä pyritään lähestymään työtovereina, joille kuuluvat samat oikeudet kuin kotimaisillekin. Norjassa on järjestetty ulkomaalaisille myös edunvalvonta- ja kielikoulutusta sekä vaadittu vuokratyön rajoittamista.

”Painopiste työmaatoimintaan”

Myös muiden pohjoismaisten ammattiosastojen piirissä on käyty keskustelua ay-toiminnan ongelmista ja kehittämistarpeista. Varsinkin tanskalaiset ay-toverit kertoivat uudelleenarvioistaan, joiden tuloksena ay-toiminnan painopistettä halutaan siirtää nykyistä selvemmin perustasolle.

Strateginen kysymys on heidän mukaansa siinä, onko ammattiliiton toiminnan pääpaino palvelujen tuottamisessa – eräänlaisena palvelu- ja vakuutuslaitoksena, joka hoitaa asiat jäsenten puolesta – vai jäsenten edunvalvontatyön aktiivisessa järjestämisessä työpaikoilla.

Tavoitteena on jäsenistön oman aktiivisuuden nostaminen omien etujensa ajajina ja ammattijärjestöjen kehittäminen palveluorganisaatioista järjestäviksi organisaatioiksi. Kampanjan mottona onkin: ”Takaisin juurille!” Tämä hyväksyttiin myös ammattiosastojen yhteiseksi linjaksi.

Lisäksi ammattijärjestöt päättivät tehostaa yhteistyötään konserniyhteistyön sekä Pohjoismaiden rakennusliiton NBTF:n piirissä. Kokoukseen osallistui rakennusalan ammattijärjestöjen edustajia Oslosta, Tukholmasta, Helsingistä, Malmöstä ja Kööpenhaminasta. Jatkossa pyritään saamaan mukaan edustajia myös muista Itämeren maista.

Asumiskustannuksia suitsitaan teollisella tyyppitalotuotannolla

Kööpenhaminassa on käynnistetty rakentamishanke, jonka tavoitteena on rakentaa 5 000 vuokra-asuntoa, joiden kuukausivuokra on enintään 5 000 Tanskan kruunua eli noin 670 euroa. Asunnot ovat suhteellisen kookkaita ja edullisia Kööpenhaminan vuokratasoon nähden.

Lähtökohtana on teollinen tuotanto, suuret sarjat, matalat tuotantokustannukset, kansainvälistyminen, tasokas suunnittelu ja ympäristöystävällisyys, kertoi Tanskan rakennuttajayhdistyksen puheenjohtaja **Knud Erik Busk**, joka selosti asuntorakentamisen uusia tuulia ammattijärjestöjen Kööpenhaminan kokouksessa.

Tällä hetkellä on rakenteilla 160 asuntoa. Huoneenkokoisia lohkoja rakennetaan tehtaalla Viron Tartossa. Ne kuljetetaan laivalla lähelle Kööpenhaminen työmaata ja loppumatka rekoilla. Lohkot ovat valmiiksi sisutettuja niin pitkälle, että laivalastillisen eli 62 lohkon asentaminen työmaalla asumiskuntoon kestää vain muutaman työpäivän.

Rakentamisprojekti kestää 6–8 vuotta. Sen aikana on määrä rakentaa 5 000 kohtuuhintaista vuokra-asuntoa eri puolille Kööpenhaminaa.

Buske kertoi, että perinteisetkin tanskalaiset asuntorakentajat ovat alkaneet kopioida tyyppitalotuotantoa ja tähtäävät siihen, että vähintään 70–80 prosenttia tuotannosta tulee tapahtumaan tehtailla katon alla.

Hän piti ammattimiesten pätevyyksien laajentamista ratkaisevana, jos tanskalaisrakentajat haluavat pärjätä kansainvälisessä kilpailussa. Tämä tarkoittaa myös projekti- ja suunnitteluosaamisen sekä piirustusten tulkintataitojen lisäämistä. Sen kautta työmaiden organisaatioita voitaisiin yksinkertaistaa ja karsia väliportaan akaeemisia johtajia ”asioita sotkemasta”. Näiltä puuttuu Busken mukaan turhan usein asiantuntemusta työmaakäytännöistä. Heikko suunnittelu ja johto johtaa huonoon työympäristöön ja samalla tehottomuuteen.

EU:lla hyvät lakkoedut

Ainakin yksi asia tuntuu olevan EU:ssa paremmin kuin meillä.

EU maksaa lakon ajalta työntekijöilleen palkkaa.

Vastatessaan meppi **Esko Seppäsen** kysymykseen hallintokomissaari Siim Kallas sanoi:

”On totta, että komissiossa on tehty sellainen neuvotteluratkaisu, että lakon aikana voidaan maksaa osa palkasta, mutta yleensä ei täyttä palkkaa. Minusta on ollut hieno asia, että ihmisille, jotka ovat lakossa, maksetaan puoli palkkaa.”

Tässäpä oiva tavoite suomalaiselle ay-liikkeelle: työtaisteluille EU-edut.

Komission palkkalistalla muuten on 40 ay-liittojen ja henkilöstökomiteoiden toimihenkilöä.

Oikeistolainen asuntopolitiikka jyrää: Sosiaalinen asuntotuotanto ajettu alas, hinnat ja vuokrat huippukorkealla

Duunarilla ei enää varaa asua pääkaupunkiseudulla

Sekä vuokrat että asuntojen hinnat on nostettu pääkaupunkiseudulla reilusti korkeammalle kuin 1980-luvun lopun huippubuumin aikana. Kohtuuhintaista asuntoa ei enää yksinkertaisesti löydy. Asumisen kalleus on karkottanut yhä useamman työläisen ns. kehyskuntiin tai vieläkin kauemmas Helsingistä.

Sen sijaan suurten rakennusliikkeiden voitot ovat paisuneet samaa tahtia kuin asunnot kallistuneet.

Kallistumisen taustalla on hallitsematon muuttopaine, joka on luonut pääkaupunkiseudulle pysyvän ylikysynnän. Se on johtanut vanhojen asuntojen rajuun kallistumiseen. Suuret rakennusliikkeet ovat kyenneet hinnoittelemaan myös uustuotantonsa samaaan skaalaan ja rahastamaan siitäkin ylihintoja.

Sosiaalinen asuntotuotanto voisi tarjota helpotusta, mutta sitä on määrätietoisesti supistettu ja samalla markinaehtoistettu.

Esko Ahon hallitus purki vuokrasäännöstelyn lopullisesti vuonna 1995, luvaten kilpailun pitävän vuokratason kohtuullisena. ”Vapaat” vuokrat seuraavat kuitenkin asuntojen myyntihintoja, joten vuokra-asuminenkaan ei tarjoa todellista vaihtoehtoa.

Ihmisten asumistarpeet on alistettu markkinavetoiseksi liiketoiminnaksi: kapitalistit tekevät asunnoilla varmoja voittoja – sekä myymällä että vuokraamalla. Tätä linjaa ovat toteuttaneet 1990-luvun alulta lähtien yhdensuuntaisesti **Esko Ahon**, **Paavo Lipposen** ja **Matti Vanhasen** hallitukset. Nykyisen Vanhasen hallituksen asuntoministeri **Jan Vapaavuori** (kok) aloitti uransa paljon puhuvasti: hän ehdotti valtion aravalainoituksen lopettamista kokonaan.

Asuntovelkaisuus murentaa myös työehtoja..

Asumisen kallistuminen lohkaisee yhä suuremman osan palkkatyöläisperheiden tuloista. Sen lisäksi asumisella on yhteytensä palkkoihin ja työehtoihin myös asuntovelkojen kautta. Kalliit vuokrat ja suhteellisen matala korokotaso on edistänyt omistusasumista, vaikka se onkin kallista. Suuret asuntovelat panevat työntekijät huhkimaan henki hieverissä vuosikymmenien ajan. Rahaa on saatava, kun velat painavat päälle. Tämä lisää paineita yli- ja lisätöihin, ja siten työntekijäin välistä kilpailua, mikä voi edellen heikentää kollektiivisen edunvalvonnan mahdollisuuksia. Mitä suurempi riippuvuus pääomasta, sitä heikommalle työläiset uhkaavat ajautua.

15 000 hakijaa Helsingin asuntojonossa

– Perusvika on siinä, että Suomessa ei ole enää asuntopolitiikkaa. Erityisryhmien asumisen hyväksi tehdään jotain – sekin liian vähän – muuten asuminen on jätetty markkinoiden eli yksityisten yritysten valtaan. Samaan aikaan kun hallitus kiihdyttää muuttoliikettä, se jättää asunnon tarvitsijat gryndereiden armoille. Ongelmia kärjistää vielä se, että useimpien ihmisten palkat ja eläkkeet ovat jääneet jälkeen vuokrien ja asuntojen hintojen noususta, sanoo kaupunginvaltuutettu **Yrjö Hakanen** (SKP & asukaslista).

– Sen jälkeen kun asuntomarkkinoiden sääntely purettiin, ovat grynderit, sijoittajat ja omistajat voineet nostaa hintoja vapaasti. Valtio ja kunnat ovat lähteneet mukaan samaan peliin sitomalla tonttien ja asuntojen vuokrat ja hinnat markkinahintoihin.

– Lupaukset siitä, että markkinoiden vapaus lisää kilpailua ja se alentaa hintoja, eivät ole toteutuneet. Rakentamista hallitsevat muutamat suuret firmat. Ne ovat jopa ryhtyneet rajoittamaan tuotantoa pitääkseen hinnat korkealla.

– Helsinki voisi omalta osaltaan hillitä asumisen kallistumista luopumalla tonttien myymisestä ja alentamalla tonttien ja asuntojen markkinaehtoisia vuokria. Yleisemmin vuokratason kuriin saamiseksi pitäisi palata vuokrasääntelyyn, Hakanen sanoo.

Helsinki rakentaa 45 vuokra-asuntoa!

Hakasen mukaan Helsingin kaupungin tuottamia vuokra-asuntoja valmistuu tänä vuonna vain 45, vaikka kaupungin asuntojen hakijoita on noin 15 000. Kaiken lisäksi osa uusista asunnoista on jo niin kalliita, että niihin on vaikea saada asukkaita.

– Kokonaisuutena asuntorahaston eri tavoin lainoittama asuntotuotanto on romahtanut Helsingissä 90-luvun puolivälin jälkeen 3 800 asunnon tasolta alle viiteen sataan. Tonttipula ei tätä selitä, sillä Helsingissä on valmiiksi kaavoitettua rakentamatonta tonttimaata 70 000–80 000 asunnolle.

Yrjö Hakanen vaatii sosiaalisen asuntotuotannon elvyttämistä.

Kaupunki rakentamaan itse !

– SKP:n ja asukaslistan ryhmä on ehdottanut, että kaupungille perustetaan rakentamis- ja peruskorjaustoimintaa varten oma yksikkö tai liikelaitos. Samalla kun näin voisi lisätä kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantoa, saataisiin kustannustasosta vertailutietoa, jolla voitaisiin hillitä yksityisten firmojen ylihinnoittelua, kaupunginvaltuutettu Yrjö Hakanen perustelee.

Aikanaan Helsingin Kirvesmiesten ammattiosasto esitti myös valtion rakennusyrityksen perustamista huolehtimaan kohtuuhintaisesta asuntorakentamisesta. Olisiko aika herätellä ajatus henkiin, koska markkinavetoisena pääkaupunkiseudun asunto-ongelma vain pahenee?

Ara-asuntojen tuotanto ja vapaarahoitteinen asuntotuotanto 1970-2006

Valtion tukema (ARA-) ja vapaarahoitteinen asuntotuotanto 1975-2006 koko maassa. Kuviossa näkyy mm. vapaarahoitteisen asuntotuotannon buumi 1980-luvun lopulla ja sen jälkeinen lamaromahdus. Lamavuosina asuntorakentamista pidettiin hengissä valtion tukemalla tuotannolla, vaikka sitä onkin supistettu jo 1970-luvun puolivälistä lähtien. 2000-luvulla sosiaalinen asuntotuotanto on ajettu henkitoreisiin ja asuntomarkkinat luovutettu lähes kokonaan kapitalistien voitonsaalistuksen lähteeksi.

Asuntotuotanto Helsingissä 1995–2006

	Asuntoja yhteensä*	ARA-asuntoja	Vapaarahoitteisia
1995	4 769	3 781	988
1996	2 614	2 134	480
1997	2 935	2 398	537
1998	3 913	3 323	590
1999	3 056	1 810	1 246
2000	4 853	2 656	2 197
2001	4 457	1 536	2 921
2002	3 083	1 364	1 719
2003	3 582	1 886	1 696
2004	3 134	1 474	1 660
2005	2 698	660	2 038
2006	2 289	574	1 715

(*Valmistuneet asunnot/vuosi. Lähde Helsingin kaupungin Tietokeskus)

Matti Harjuniemi:

Asuntorahastoa on vahvistettava!

– Odotamme, että runsaasta keskustelusta siirrytään käytännön tekoihin. Asiaperusteet ovat olemassa, sanoo Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuemi.**

– Näyttää kuitenkin pahasti siltä, että ensi vuonnakaan ei päästä tuettujen asuntojen tavoiteltuun määrään (4 500). Pääkaupunkiseutu on oma murheen laaksonsa. Täällä jäädään tuotantotavoitteista jälkeen tuhansien asuntojen vuosivauhdilla.

– Valtion Asuntorahaston toimintaa on vahvistettava. ARA:n vuokra-asunnoille myöntämän korkotuen ehtoja on parannettava niin, että korkotuella rakennettavien vuokratalojen vuokrat voidaan pitää kohtuullisina. Omavatuukorkoa pitää alentaa ainakin prosenttiyksiköllä 2,4 prosenttiin. Tämä alentaminen koskisi vain pääkaupunkiseutua, koska muualla ongelma ei ole näin paha.

– ARA tarvitsee myös enemmän valtuuksia myöntää korkotukea vanhuksille ja vammaisille rakennettaviin asuin- ja palvelutaloihin.

– Hallituksen ja eduskunnan on syytä tukea myös kuntien asuntopolitiikkaa. Esimerkiksi kunnallistekniikka-avustuksia tarvitaan, jotta saadaan rakennettua kerrostalotontteja ja -alueita kohtuullisilla tonttikustannuksilla.

– Maassa on muhimassa helkkarinmoinen asuntojen korjausvelka. Esimerkiksi hissejä olisi asennettava vanhaan asuntokantaan moninkertainen määrä nykyiseen verrrattuna. Nyt hissiavustuksia saa vain alle 300 vuokrataloa vuodessa. Ei tämä riitä, jos halutaan edistää ikäihmisten asumista kotona.

– Myös asumistukisysteemi on pantava remonttiin. Koska valtio tukee verohelpotusten muodossa omistusasumista, on myös vuokralla asujia tuettava vähintään samankokoisella kauhalla, mieluummin vähän isommalla, Harjuniemi vaatii.

Valtion Asuntorahasto (ARA) keskittyy nykyisin pääsääntöisesti ”erityisryhmien asuntoongelmien ratkaisemiseen”.

Ne tuleekin ratkaista, mutta vuokra-asuntojen riittämätön tarjonta ei ole erityisongelma, vaan asuntomarkkinoidemme rakenteellinen valuvika.

Rakennusliiton hallitus 14.6.2007

Kämpän keskihinta 3 255 e/neliö

Heinä-syyskuussa 2007 asunnot maksoivat Helsingissä keskimäärin 3 255 euroa/neliö. Vuonna 2 000 keskihinta oli 2 0552 euroa. Hinnat ovat nousseet reilussa kuudessa vuodessa 56 prosenttia.

Yksiöiden keskihinnat vaihtelivat heinä-syyskuussa 2007 suurpiireittäin 2 700 eurosta lähes 4 800 euroon neliöltä ja perheasuntojen vastaavasti 2 100 eurosta lähes 4 600 euroon neliöltä.

100 neliön perheasunnosta joutuu Helsingissä maksamaan keskimäärin jo yli 300 000 euroa.

Yksiöt ja muut pienemmän asunnot ovat suhteellisesti vielä selvästi kalliimpia.

Asunnon ostokyky heikentynyt

Asunnon ostokyky heikkeni vuoden kolmannella neljänneksellä koko maassa. Nordean laskeman ostokykyindeksin pisteluku koko maassa oli 45,3. Kaupunkien välillä ero on kasvanut edelleen; korkeimman indeksin Helsingissä se on 68 ja matalimman indeksin Porissa 29,1. Eniten indeksi on noussut Porvoossa.

Indeksissä käytetty keskikokoinen asunto ja sen keskimääräinen hinta koko maan tasolla on 147 302 euroa. Helsingissä se on lähes 250 000 euroa. Halvimmalla asunnon saa hieman yli 90 000 eurolla Porista ja Kajaanista.

Helsinkiläiskotitaloudelta menee nyt keskihintaisen asunnon lainanhoitoon 1 013 euroa kuukaudessa, mikä on 156 euroa enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Helsinkiläinen maksaa 644 euroa kuussa enemmän kuin porilainen asunnon ostaja.

Myös vuokra-asuminen kallistuu

Myös vuokra-asuntojen vuokrat ovat nousseet rajusti 1990-luvun puoiivälin jälkeen. Keskimääräiset neliövuokrat ovat pääkaupunkiseudulla nykyisin lähes 9 euro/m² arava-vuokra-asunnoissa ja yli 12 euroa/m² vapaarahoitteisissa vuokra-asunnoissa

Arava-vuokrajonot ovat kasvaneet Helsingin seudulla ennätyspitkiksi. Tällä hetkellä asuntoa jonottaa noin 18 000 hakijaa.

Työmatkat venyvät – ja bensaa palaa..

Työmatkaliikenne Helsinkiin, Espooseen ja Vantaalle tihentyi vuonna 2007 selvästi. Syyskuun lopussa 2007 YTV-alueelle sukkuloi Tilastokeskuksen mukaan lähes 7 000 työmatkalaista enemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna. Sukkulointi lisääntyi näin peräti 6,5 prosenttia.

Yhdyskuntarakenteen hajoamista ja yksityisautoilun lisääntymistä pidetään suurena haasteena mm. pääkaupunkiseudun ilmastostrategian toimeenpanolle. Se venyttää myös työpäivää ja lisää ruuhkautumista.

YTV-alueen ulkopuolella asuvien ja alueella työssäkäyvien määrä nousi vuonna 2007 lähes 115 000 henkilöön. Eniten on lisääntynyt pitkämatkainen sukkulointi. Helsingin seutua kauempaa käy YTV-kunnissa töissä jo noin 50 000 henkilöä.

Kuukausivuokrat keskimäärin, euro/m²

	Helsinki	Pk-seutu	Muu maa
Arava vuokra-asunnot	8,50	8,57	7,36
Vapaarahoitteiset	11,82	11,43	8,05
Uudet vapaarahoitteiset	13,71	12,86	8,95

Vuoden 2007 aikana vuokria nostettiin edelleen sekä pääkaupunkiseudulla että muualla maassa. Kolmannella neljänneksellä 2007 keskimääräinen arava-asunnon vuokra oli 8,82 euroa/m² ja vapaarahoitteisen 12,01 euroa/m² pääkaupuniseudulla.

Ammattiosasto vaatii:

Sosiaalista asuntotuotantoa lisättävä

Maamme nykyisen hallituksen asuntopolitiikka, jos sitä ylipäätään on olemassa, toimii täysin markkinavoimien ehdoilla. Lamakauden jäljiltä muutamat suuret rakennusyritykset kykenevät säätelemään asuntorakentamisen tahdin ja pitämään hintatason korkealla säätelemällä asuntojen rakentamista.

Tavalliset työtätekevät ovat vaikeuksissa, kun yrittävät löytää kohtuuhintaisia vuokra- tai omistusasuntoja. Ihmisten on muutettava yhä kauemmas ns. kasvukeskuksista, ja työmatkat pitenevät. Ympäristö- ja sosiaaliset ongelmat lisääntyvät autoilun lisääntyessä ja vanhempien ollessa pois kotoa.

Vaadimme valtiovaltaa lisäämään sellaista sosiaalista asuntotuotantoa, että pieni- ja keskituloiset, yhden tai kahden huoltajan palkansaajaperheet pystyvät hankkimaan vuokra- tai omistusasunnon alle kolmasosalla käytettävissään olevista tuloista.

Helsingin Kirvesmietsne ammattiosasto syyskokous 17.11.2007

Kirvesmies arvostetuin rakennusalan ammatti

Kirvesmiesten arvostus on noussut viime vuosina rytinällä. He ovat nyt arvostetuin rakennusalan ammattiryhmistä.

Kirvesmiehen ammatti on ohittanut arvostuslistalla esimerkiksi rakennusmestarin insinöörin ja arkkitehdin. Kirvesmies on nyt arvostuslistalla sijalla 42. Vuonna 2004 sija oli 62 ja vuonna 2000 kirvesmies oli sijalla 156.

Kirvesmiesten jälkeen seuraavaksi arvostetuimpia rakennusalan ammatteja ovat rakennusmestari, sijalla 49, arkkitehti (51), puuseppä (57). Kansalaiset arvostavat myös rakennusmiehiä (sijalla 66) enemmän kuin esimerkiksi muuraria (68) ja putkimiestä (77).

Sen sijaan insinööriammattien arvostus on romahtanut selvästi viime vuosina. Insinööri on pudonnut sadan listalta ja saa nyt sijoituksen 131. Suunnittelija on sijalla 144 ja suunnittelupäällikkö 166.

Tänään arvosteaan ylipäänsä enemmän kädentaitoja ja tekijöitä kuin teettäjiä ja suunpieksijöitä. Konsultin sijoitus on 307 ja kiinteistönvälittäjän 355.

Ammattien arvostuslista perustuu Taloustutkimuksen Suomen Kuvalehdelle tekemään tutkimukseen kansalaisten arvostuksista. Kärkisijoilla ovat edelleen lääkäri ja hoitaja.

Timpurirantaan keväällä ja loppukesästä

Kirvesmiesten lomapaikka Timpuriranta laitettiin talvikuntoon kymmenen talkoolaisen voimin lokakuun lopulla. Marraskuussa pietyssä Timpuriranta-säätiön vuosikokouksessa säätiön hallituksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen osaston luottamusmies Matti Piirainen.

Paikka on vuokrarttu viimekesäiseen tapaan Prometheus-leirien käyttöön kesäkuun alusta elokuun puoliväliin. Muina aikoina Timpuriranta on jäsenten käytössä edulliseen hintaan. Nyt voi nauttia mm. uuden Iki-kiukaan löylyistä. Tiedustelut Matti Piiraiselta 050-5970911.

Pauli Hänninen kuollut

Helsingin Kirvesmiesten ammattiosaston monivuotinen puheenjohtaja **Pauli Hänninen** kuoli 3. maaliskuuta 2007 juuri täytettyään 75 vuotta. Hän oli syntynyt 18.1. 1932.

Pauli Hänninen toimi monella tapaa kirvesmiesten ammatillisen ja yhteiskunnallisen aseman parantamiseksi. Paitsi ammattiosaston puheenjohtaja hän oli myös pitkäaikainen ammattiosaston hallituksen sekä Timpurirantasäätiön valtuuskunnan jäsen.

Pauli toimi työelämässä pitkään laudoitustyökunnan etumiehenä. Hänet tunnettiin hyvänä ammattimiehenä sekä rehtinä ja kunnioitettuna toverina.

Ammattiosasto kunnioittaa edesmenneen puheenjohtajansa muistoa.

Ammattiosaston syyskokous protestoi liiton jäsenmaksupäätöstä:

Ammattiosastojen taloutta ei pitäisi heikentää!

Ammattiosaston uusi hallitus valintapotretissa syyskokouksen päätteeksi.

Tulevalla tes-kierroksella on aloitettava rakennustyöläisten palkkojen peruskorjaus toteuttamalla 15 prosentin yleiskorotus sekä mm. erillinen pääkaupunkilisä. Tämä edellyttää selkeitä tavoitteita ja tiivistä kamppailua koko liiton ja jäsenkentän voimin. Näin todettiin Helsingin Kirvesmiesten ammattiosaston syyskokouksessa.

Osaston syyskokous pidettiin 30 jäsenen voimin 17. marraskuuta 2007 liiton kokoustiloissa Hakaniemessä. Kauttaaltaan yksimielisesti sujunut kokous valitsi osaston vetomiehet ja hallituksen sekä otti kantaa ajankohtaisiin kysymyksiin.

Tes-tavoitteiden lisäksi syyskokous hyväksyi perinteiseen tapaan joiuko kannanottoja sekä toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2008.

Puheenjohtajaksi valittiin edelleen Juha Partonen ja hallitukseen 15 jäsentä sekä yhtä monta varajäsentä. Osaston luottamusmiehinä jatkavat Matti Piirainen ja Jari Jääskeläinen. Uusi hallitus valitsi järjestäytymiskokoksessaan osaston sihteeriksi edelleen Seppo Eerolan sekä taloudenhoitajaksi Pasi Heikkisen. **-->???**

Palkat ja työttömyysturva kehnossa jamassa

– Liitto ajaa kevään tes-kierroksella kunnollista työehtosopimusta, jolla alan heikoksi painunutta ansiotasoa korjataan, totesi syyskokouksessa selostanut Rakennusliiton toinen puheenjohtaja Kyösti Suokas.

Hänen mukaansa myös rakennusalan työttömyysturva on juuttunut lamaleikkausten jälkeiselle kehnolle tasolle.

– Korjauksia ei ole saatu, vaikka työväenpuolueiden edustajat ovat istuneet hallituksissa. Saa nähdä, pystyykö tämä porvarihallitus parempaan, Suokas heitti.

Hänen mukaansa ulkomaisen työvoiman tulo rakennustyömaille jatkuu, ja sen painopiste on siirtynyt yhä kaukaisempiin maihin. Myös suoranainen työvoimarikollisuus jatkuu, vaikka uutta lainsäädäntöä ja viranomaisresurssejakin on parannettu. Tällä haavaa ulkomaalaisten työntekijöiden osuudeksi rakennusalalla arvioidaan noin 18–20 000.

Keskustelussa Suokasta kovisteltiin palkankorotusten salailusta tes-neuvotteluissa sekä liiton jäsenmaksupäätöksestä, jolla leikataan ammattiosastojen tuloja.

Jäsenmaksun alennus leikkaa ammattiosastojen taloutta

Syyskokous protestoi Rakennusliiton liittohallituksen enemmistön päätöstä alentaa liiton jäsenmaksua siten, että myös ammattiosastolle kuuluvaa palautusta leikataan. Se tietää Kirvesmiesten ammattiostolle noin 7 500 euron tulonmenetystä vuodessa.

Osaston mukaan jäsenmaksua on hyvä alentaa, jos liitolla on siihen varaa, mutta sen varjolla ei pitäisi leikata ammattiosastojen tuloja. Perustason toimintaa pitäisi päinvastoin kaikin tavoin tukea ja elvyttää.

Liittohallitus päätti lokakuun lopussa alentaa jäsenmaksua 0,2 prosenttia eli 1,7 prosenttiin palkasta. Päätöstä perusteltiin sillä, että liiton talous on kehittynyt viime vuosina niin myönteisesti, että jäsenmaksun alentaminen on mahdollista.

Alennusta perusteltiin myös sillä, että vireillä olevalle sak:laiselle suurliitolle on kaavailtu noin 1,5 prosentin jäsenmaksua. Rakennusliitto on vastustanut tätä byrokraattista hanketta, mutta sen jäsenmaksupolitiikasta otetaan näköjään mallia.

Liittohallituksessa asiasta suoritettiin koeäänestys, ja äänin 23–5 hyväksyttiin vuoden 2008 jäsenmaksuprosenttia ja maksun jakautumista koskeva johtoryhmän esitys. Vähemmistöön jääneet sosdem jäsenet olivat samalla kannalla kuin Kirvesmiesten ammattiosasto: ammattiosastojen palautusta ei tulisi leikata.

Liittohallituksen enemmistön päätöksen mukaan liitto käyttää 1,7 prosentin jäsenmaksusta 1,08 prosenttia, työttömyyskassa 0,45 ja osastoille lähetään jäsenmaksupalautuksena 0,17 prosenttia. Tämä koskee liiton työssä käyvää ”normaalia” A-maksuluokan jäsentä.

Kirvesmiesten kokouksessa oltiin sitä mieltä, että alennuksen ei tulisi leikata ammattiosastojen osuutta. Sen sijaan liiton tulisi tehostaa toimintaansa ja käydä mm. tes-neuvottelut avoimesti jäsenistön mielipiteisiin nojautuen, jolloin jäsenistö voisi tuntea saavansa myös vastinetta jäsenmaksulleen.

Syyskokouksen hyväksymät tes-tavoitteet sivulla 4 , toimintasuunnitelma sivulla 2 , asuntopoliittinen kannnaotto sivulla 11 ja valinnat ohessa.

Ammattiosaston hallitus 2008

Puheenjohtaja: Partonen Juha

Varsinaiset jäsenet:

Alakoski Jorma, Aro Juhani, Eerola Seppo, Harmonen Martti, Heikkinen Pasi, Hirvonen Heikki, Jokela Markku, Jääskeläinen Jari, Kivisaari Manu, Korhonen Jarmo, Nurminen Pentti, Piirainen Matti, Siipilehto Ahti, Tolonen Antero, Rautiainen Teppo.

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Louhelainen Raimo, Nieminen Jarkko, Korpela Mika, Kokkonen Esko, Lytter Veikko, Kivelä Simo, Junttila Lauri, Vehviläinen Jorma, Ursin Jorma, Junttila Jorma, Romo Esko, Husso Aki, Koivu Seppo, Muhonen Pekka.

Osaston edustajia eri yhdistyksissä ja organisaatioissa

RL: n liittovaltuuston jäsen: Juha Partonen
RL: n talonrakennusjaoston jäsenet: Juha Partonen ja Pasi Heikkinen
RL: n Uudenmaan aluejärjestö:
- pj. Teppo Rautiainen
- hallituksen jäsen Ahti Siipilehto, varajäsen Heikki Hirvonen

UITBB:n hallituksen ja talouden tarkastuskomitean jäsen: Seppo Eerola
Terveysrintama ry:n vpj.: Seppo Eerola
Timpurirantasäätiö: pj. Matti Piirainen.

Ammattiosaston toimihenkilöt

Puheenjohtaja	Partonen Juha, Rantalantie 651, 07150 Laukkoski		040-5540339
Sihteeri	Eerola Seppo, Uomakuja 6 C 60, 01600 Vantaa	5662398	0400-612717
Taloudenhoitaja	Heikkinen Pasi, Haapamäentie 7 B, 01260 Vantaa		0400-879755
Luottamusmiehet	Jääskeläinen Jari, Ritvantie 22, 01420 Vantaa	0204332461	040-8644344
	Piirainen Matti, Paasikuja 12, 01700 Vantaa	896884	050-59709111

Hallitus kokoontuu osaston toimitilassa Mäkelänkatu 8:ssa, joka kuukauden toista keskiviikkoa edeltävänä torstaina klo 18. Ennen kokousta toimistolla päivystys, puh. 714409.
Kokoukset ovat vuonna 2008: 10.1., 7.2., 6.3., 3.4., 8.5., 5.6., 7.8., 4.9., 2.10., 6.11., 4.12.

Päivystys ao:n toimistolla

Ammattiosaston toimistolla on päivystys samana torstaina kuin hallitus kokoontuu (joka kuukauden toista keskiviikkoa edeltävänä torstaina) klo 16.30 alkaen, osoite Mäkelänkatu 8.

Tervetuloa piipahtelemaan ja hoitamaan asioita. Tavattavissa osaston luottamusmies ja hallituksen jäseniä. Ei kokousta heinäkuussa.

Sähköposteja

Ammattiosaston sähköpostin kautta on kätevä lähettää viestiä alan asioista. Osoite on: kirvesmiehet@kolumbus.fi

Aktiivien sähköpostiosoitteita:
Puheenjohtaja Kalevi Partonen:
perhe.partonen@kolumbus.fi
Sihteeri: seppo.eerola@pp3.inet.fi
Taloudenhoitaja Pasi Heikkinen:
pasi.heikkinen4@elisanet.fi
Ao:n luottamusmies:
matti.piirainen@kolumbus.fi
YIT:n plm Jari Jääskeläinen:
jari.jaaskelainen@yit.fi
NCC:n plm. Teppo Rautiainen:
teppo.rautiainen@ncc.fi
SRV:n plm Manu Kivisaari:
manu.kivisaari@srv.fi

Osaston kotisivut

Ammattiosaston kotisivuilla voi mm. seurata ammattiosaston toimintaa ja ilmoittautua työnhakijaksi kirvesmiesten työtorille. Sivut löytyvät osoitteesta:
http://www.kolumbus.fi/kirvesmiehet

Timpurirantaan touko- ja elokuussa

Ammattiosaston loma- ja vapaa-ajanpaikka Timpuriranta on vuokrattu Prometheus-säätiölle nuorisoleirejä varten kesäkuun alusta elokuun puoliväliin. Muina aikoina paikka on jäsenten ja muidenkin käytettävissä edulliseen hintaan. Erilaisia majoitusvaihtoehtoja. Tiedustelut Matti Piirainen 050-5970911.

Ay-tietoa liiton kursseilta

Ammattiosaston jäsenillä on mahdollisuus osallistua Siikaranta-opiston kursseille. HUOM.: Ammattiosasto tukee ay-kursseille osallistumista.

Historiakirjaa saatavilla

Ammattiosastomme maineikasta satavuotishistoriaa *“Helsingin kirvesmiehet 100 vuotta naulan kantaan”* on edelleen saatavilla. Kirjan hinta jäsenille on 16 euroa. Saatavana toimistolta torstaipäivystyksen aikaan tai ottamalla yhteyttä osaston toimihenkilöihin.

Kirveskerho 55

Juttutupa kokoontuu talviaikaan joka kuukauden toinen tiistai osaston toimitilassa, Mäkelänkatu 8. Huomioi ilmoitus Rakentajassa. Kaikki kirvesmieseläkeläiset tervetulleita toimintaan mukaan. Lisätietoja:
Kalevi Sairanen p. 050-5381783.

Kirveskerhon vuosikokous 12.2. toimistolla

Kirveskerho 55:n vuosikokous pidetään
tiistaina 12.2.2008 klo 11.00
ammattiosaston toimitilassa
Mäkelänkatu 8.

Vain osallistumalla voit vaikuttaa Kirveskerhon toimintaan!
Tervetuloa!